

คำอธิบาย

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิด
เกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ
(กฎหมายฮั้ว)

โดย สำนักกฎหมาย
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

คำอธิบายสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ
(กฎหมายฮั่ว)

หมายเหตุ คำอธิบายนี้มีขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเข้าใจสาระสำคัญของกฎหมายเท่านั้น ส่วนการจะปฏิบัติตามกฎหมายให้เป็นไปอย่างถูกต้องนั้น ประชาชนจะต้องศึกษา ทำความเข้าใจ ตรวจสอบ และยึดถือตัวบทกฎหมายเป็นสำคัญ

คำนำ

ตามที่พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ โดยกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่เป็นความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากการดำเนินการจัดหาสินค้าและบริการของหน่วยงานของรัฐมีการกระทำในลักษณะการสมยอมในการเสนอราคาและมีพฤติการณ์ต่าง ๆ อันทำให้มิได้มีการแข่งขันกันเสนอประโยชน์สูงสุดให้แก่หน่วยงานของรัฐอย่างแท้จริงและเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติ นอกจากนี้ ในบางกรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐก็มีส่วนร่วมหรือมีส่วนสนับสนุนในการทำความผิด หรือละเว้นไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่อันมีผลทำให้ปัญหาในเรื่องนี้ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น พระราชบัญญัตินี้จึงกำหนดให้การกระทำในลักษณะการสมยอมในการเสนอราคาและมีพฤติการณ์ต่าง ๆ อันทำให้มิได้มีการแข่งขันกันเสนอประโยชน์สูงสุดให้แก่หน่วยงานของรัฐอย่างแท้จริงเป็นความผิด เพื่อเป็นการปราบปรามการกระทำในลักษณะดังกล่าว รวมทั้งกำหนดลักษณะความผิดและกลไกในการดำเนินการเอาผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้การปราบปรามดังกล่าว มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารฉบับนี้จึงนำเสนอเนื้อหาหลักการเกี่ยวกับเจตนารมณ์ในการใช้บังคับ ผลกระทบอันเกิดจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ลักษณะการกระทำที่เป็นความผิด อำนาจหน้าที่ในการดำเนินการกับผู้กระทำความผิด ตลอดจนช่องทางการร้องเรียนของประชาชนในการตรวจสอบการกระทำของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยในการจัดทำเอกสารฉบับนี้ มุ่งเน้นให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ประกอบธุรกิจหรือประชาชนทั่วไปมีความเข้าใจในบทบัญญัติของกฎหมายเบื้องต้นว่าลักษณะการกระทำ ประเภทใดที่ถือเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อมุ่งหมายให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างกับภาครัฐเกิดความตระหนักและระมัดระวังมิให้ตนเข้าไปเกี่ยวข้องกับลักษณะความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว อีกทั้งกรณีที่ผู้ใดพบลักษณะการกระทำความผิดดังกล่าวก็สามารถแจ้งข้อเท็จจริงหรือเบาะแสมายังคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ ซึ่งทั้งหมดนี้ก็เป็นไปเพื่อการรักษาผลประโยชน์ของรัฐเป็นสำคัญ สำนักกฎหมายจึงจัดทำ “คำอธิบายสาระสำคัญของพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒” เพื่อประโยชน์ในการศึกษาทำความเข้าใจให้ชัดเจน โดยหวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องและประชาชนต่อไป

สำนักกฎหมาย
สำนักงาน ป.ป.ช.
ตุลาคม ๒๕๖๓

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป

- ๑.๑ กฎหมายฮั่วคืออะไร ๑
- ๑.๒ เจตนารมณ์หรือเหตุผลในการประกาศใช้กฎหมายฮั่วและผลกระทบที่เกิดจากการฮั่ว ๒
- ๑.๓ กลุ่มบุคคลที่อยู่ในข่ายที่จะกระทำความผิดตามกฎหมายฮั่ว ๓

ส่วนที่ ๒ ลักษณะการกระทำที่เป็นความผิด

- ๒.๑ ความผิดอาญาที่เอกชนเป็นผู้กระทำความผิด ๔
- ๒.๑.๑ ความผิดฐานตกลงร่วมกันในระหว่างผู้เข้าเสนอราคา (มาตรา ๔) ๖
- ๒.๑.๒ ความผิดฐานให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้เงินหรือทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อจูงใจให้ร่วมเสนอราคาโดยทุจริต (มาตรา ๕) ๑๐
- ๒.๑.๓ ความผิดฐานใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญให้ร่วมเสนอราคา (มาตรา ๖) ๑๒
- ๒.๑.๔ ความผิดฐานใช้อุบายหลอกลวงเพื่อมิให้ผู้อื่นเข้าเสนอราคาโดยผิดหลง (มาตรา ๗) ๑๔
- ๒.๑.๕ ความผิดฐานโดยทุจริตเสนอราคาที่สูงหรือต่ำเกินปกติจนไม่อาจปฏิบัติตามสัญญาได้ (มาตรา ๘) ๑๖
- ๒.๑.๖ บทสันนิษฐานความผิดของนิติบุคคลหรือตัวแทนนิติบุคคลในการกระทำความผิดในการเสนอราคา (มาตรา ๙ ยกเลิก) ๑๙
- ๒.๒ ความผิดอาญาที่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐเป็นผู้กระทำ ๒๐
- ๒.๒.๑ ความผิดฐานเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐละเว้นไม่ดำเนินการให้มีการยกเลิกการเสนอราคาที่ฝ่าฝืนกฎหมาย (มาตรา ๑๐) ๒๐
- ๒.๒.๒ ความผิดอาญาฐานเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐกระทำการเอื้อประโยชน์ต่อการกระทำผิด (มาตรา ๑๑) ๒๒
- ๒.๒.๓ ความผิดอาญาฐานเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐกระทำผิดเอง หรือกระทำการใด ๆ โดยมีมุ่งหมายมิให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม (มาตรา ๑๒) ๒๔
- ๒.๓ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกระทำความผิด (มาตรา ๑๓) ๒๖

ส่วนที่ ๓ อำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีตามกฎหมายฮั่ว

- ๓.๑ การดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ ๒๘
- ๓.๒ การดำเนินคดีกับเอกชน ๒๙
- ๓.๓ การดำเนินคดีในกรณีที่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐร่วมกระทำความผิดกับเอกชน ๓๐

สารบัญ (ต่อ)

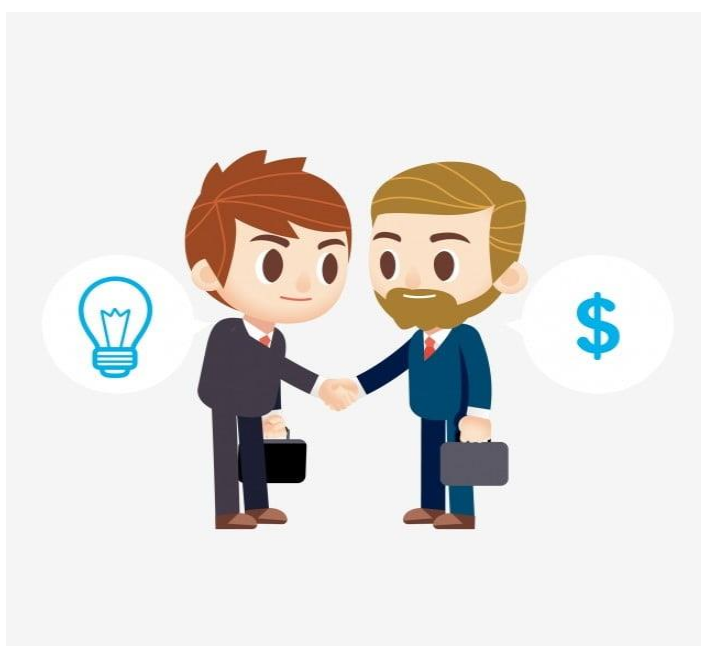
	หน้า
ส่วนที่ ๔ ช่องทางการร้องเรียนเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามกฎหมายฮั่ว	๓๓
๔.๑ ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน	๓๔
๔.๒ ร้องเรียนต่อสำนักงาน ป.ป.ช.	๓๖
ส่วนที่ ๕ แผนภาพโดยรวมของกระบวนการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติว่าด้วย ความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒	๓๘
ภาคผนวก	
พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒	๔๐

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป

๑.๑ ฮั้ว คืออะไร

ความหมายของคำว่า “ฮั้ว” ตามพจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ความหมายว่า รวมหัวกัน ร่วมกันกระทำการ สมยอมกันในการเสนอราคาเพื่อมุ่งหมายมิให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม ทั้งนี้ เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น การฮั้ว คือ การตกลงกันที่จะไม่มีการแข่งขันในการประกวดราคา ประมูลงานระหว่างผู้ประกอบการ ผู้รับจ้าง ผู้รับเหมา ผู้มีอาชีพ หรือพ่อค้า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ราคาที่ตกลงกันและมีการแบ่งผลประโยชน์กัน อย่างไรก็ตาม เจ้าของหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ อาจเป็นผู้กระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวได้เช่นกัน และหากมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างในครั้งนั้น อาจมีความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการด้วย

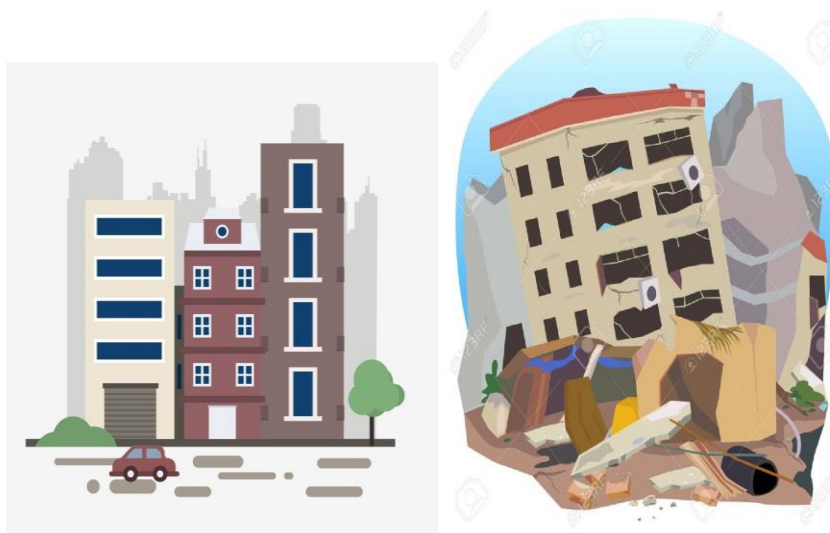
เมื่อพิจารณาความหมายข้างต้น ฮั้วจึงหมายความว่า การที่บุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไปตกลงกระทำการ ร่วมกันในการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑. กำหนดราคาอันเป็นการเอาเปรียบแก่หน่วยงานของรัฐ หรือ
๒. หลีกเลี่ยงการแข่งขันราคากันอย่างแท้จริงและเป็นธรรม อันเป็นการเอื้อประโยชน์แก่ผู้เสนอราคารายหนึ่งหรือหลายรายให้เป็นผู้มีสิทธิทำสัญญา หรือ
๓. เพื่อผลประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใด ระหว่างผู้เสนอราคาด้วยกัน ซึ่งอาจเป็นความสัมพันธ์ในเชิงทุน ความสัมพันธ์ในเชิงบริหาร และความสัมพันธ์ในลักษณะไขว่กันระหว่าง ความสัมพันธ์ในเชิงทุน และความสัมพันธ์ในเชิงบริหาร โดยผู้จัดการ หุ้นส่วน ผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจในการดำเนินงานในกิจการของบุคคลธรรมดา หรือของนิติบุคคลรายหนึ่ง เป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนสามัญหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดอีกรายหนึ่งหรือหลายราย ที่เข้าเสนอราคาหรือเข้ายื่นข้อเสนอ ต่อหน่วยงานของรัฐนั้นในคราวเดียวกัน หรือในนัยกลับกัน ทั้งนี้ ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ข้อ ๔ (๑๒)

ตัวอย่าง เช่น หน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง ได้ประกวดราคาก่อสร้างอาคาร มีผู้ซื้อของ ๕ ราย หากผู้ซื้อของทั้ง ๕ ราย ต่างก็แข่งขันเสนอราคาอย่างอิสระเสรี ผลการประกวดราคาก็จะได้แก่ผู้เสนอราคาต่ำสุด ซึ่งประโยชน์จะตกได้แก่รัฐที่สามารถประหยัดงบประมาณได้ แต่หากมีการ “ฮั้ว” กัน โดยพ่อค้าทั้ง ๕ ราย ตกลงร่วมมือกันว่าจะให้ผู้เสนอราคารายหนึ่งได้งานชิ้นนี้ โดยผู้เสนอราคารายอื่นจะเสนอราคาที่สูงกว่า และผู้เสนอราคารายที่ได้งานตกลงที่จะจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ผู้เสนอราคารายอื่นที่เข้าร่วมยื่นซองประกวดราคาด้วย

๑.๒ เจตนารมณ์หรือเหตุผลในการประกาศใช้กฎหมายฮั้ว และผลกระทบที่เกิดจากการฮั้ว

“การฮั้ว” หรือการตกลงกันในการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ มีผลทำให้รัฐได้รับความเสียหาย ต้องสูญเสียงบประมาณสูงเกินกว่าที่ควรจะเป็น เพราะหากให้มีการแข่งขันกันอย่างเสรี ผู้ที่เสนอราคาต่ำจะเป็นผู้ที่ได้งานไป แต่หากมีการฮั้ว ราคาที่เสนอไม่ใช่ราคาที่ต่ำสุดที่สามารถดำเนินงานตามประสงค์ได้ หรืองานที่ประมูลได้ไปเนื่องจากการฮั้ว ค่าจ้างส่วนหนึ่งต้องนำมาจ่ายตามข้อตกลงฮั้วทำให้ผู้ได้รับงานจำเป็นต้องลดมาตรฐานของสิ่งก่อสร้างเพื่อประหยัดต้นทุน ทำให้งานต่าง ๆ ของรัฐที่เกิดจากการประมูลที่มีการฮั้วไม่มีคุณภาพ

รัฐต้องเสียงบประมาณในการก่อสร้างใหม่โดยที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์

นอกจากนี้ การฮั้วในการประมูลงานยังเป็นการเปิดช่องให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการประมูล แสวงหาประโยชน์ที่มีขอบจากผู้ประมูลได้ ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีการประกาศใช้ “พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒” เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ โดยมีเจตนารมณ์เพื่อกำกับดูแลให้การจัดหาสินค้าและบริการ ไม่ว่าจะเป็นการจัดซื้อหรือจัดจ้าง หรือวิธีอื่นใดของหน่วยงานของรัฐทุกแห่ง ซึ่งเป็นการดำเนินการโดยใช้งบประมาณเงินกู้ เงินช่วยเหลือ หรือรายได้ของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นเงินของแผ่นดิน รวมทั้งการที่รัฐให้สิทธิในการดำเนินการบางอย่างโดยการให้

สัมปทานอนุญาตหรือกรณีอื่นใดในลักษณะเดียวกันก็เป็นการดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะอันเป็นกิจการของรัฐ จึงต้องกระทำอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม และมีการแข่งขันกันอย่างเสรีเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่รัฐ

๑.๓ กลุ่มบุคคลที่อยู่ในข่ายที่จะกระทำความผิดตามกฎหมายฮั่ว

๑.๓.๑ กลุ่มแรก เอกชน เช่น ผู้รับเหมาก่อสร้าง ผู้ขายสินค้า ผู้ขายบริการ ผู้รับสัมปทาน ฯลฯ ที่ประสงค์จะเข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ

๑.๓.๒ กลุ่มที่สอง เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการเสนอราคา

๑.๓.๓ กลุ่มที่สาม ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

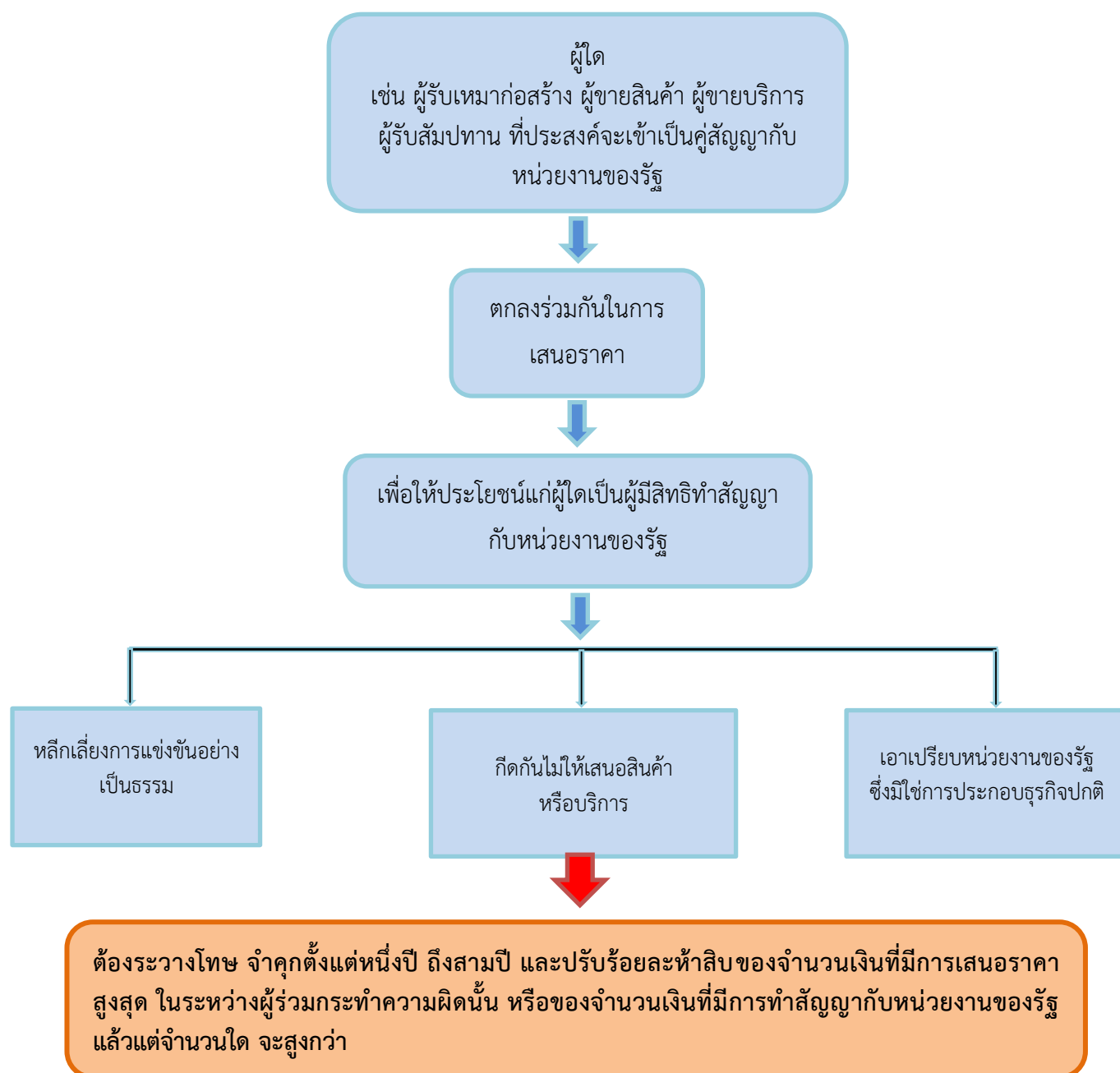
ส่วนที่ ๒

ลักษณะการกระทำที่เป็นความผิด

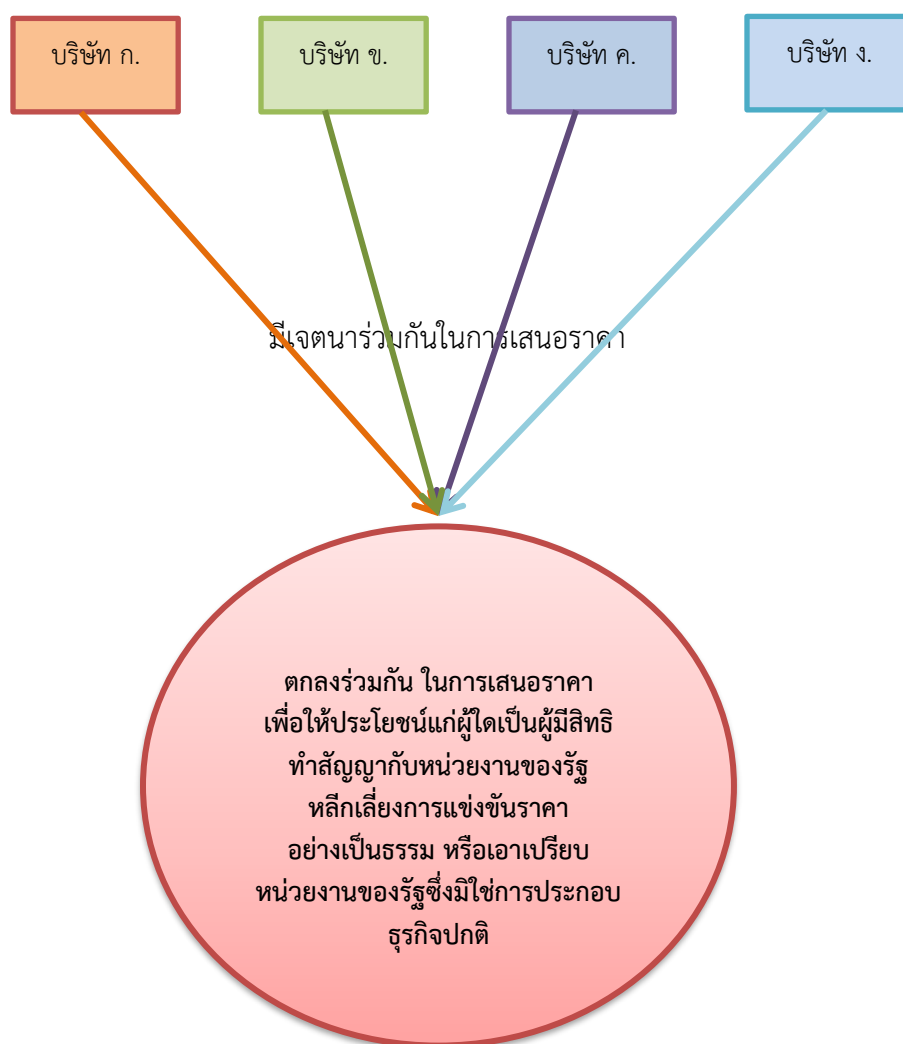
๒. ลักษณะการกระทำที่เป็นความผิด

๒.๑ ความผิดอาญาที่เอกชนเป็นผู้กระทำความผิด เช่น ผู้รับเหมาก่อสร้าง ผู้ขายสินค้า ผู้ขายบริการ ผู้รับสัมปทาน ที่ประสงค์จะเข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ หรือประชาชนทั่วไปที่มีส่วนร่วมกระทำความผิด

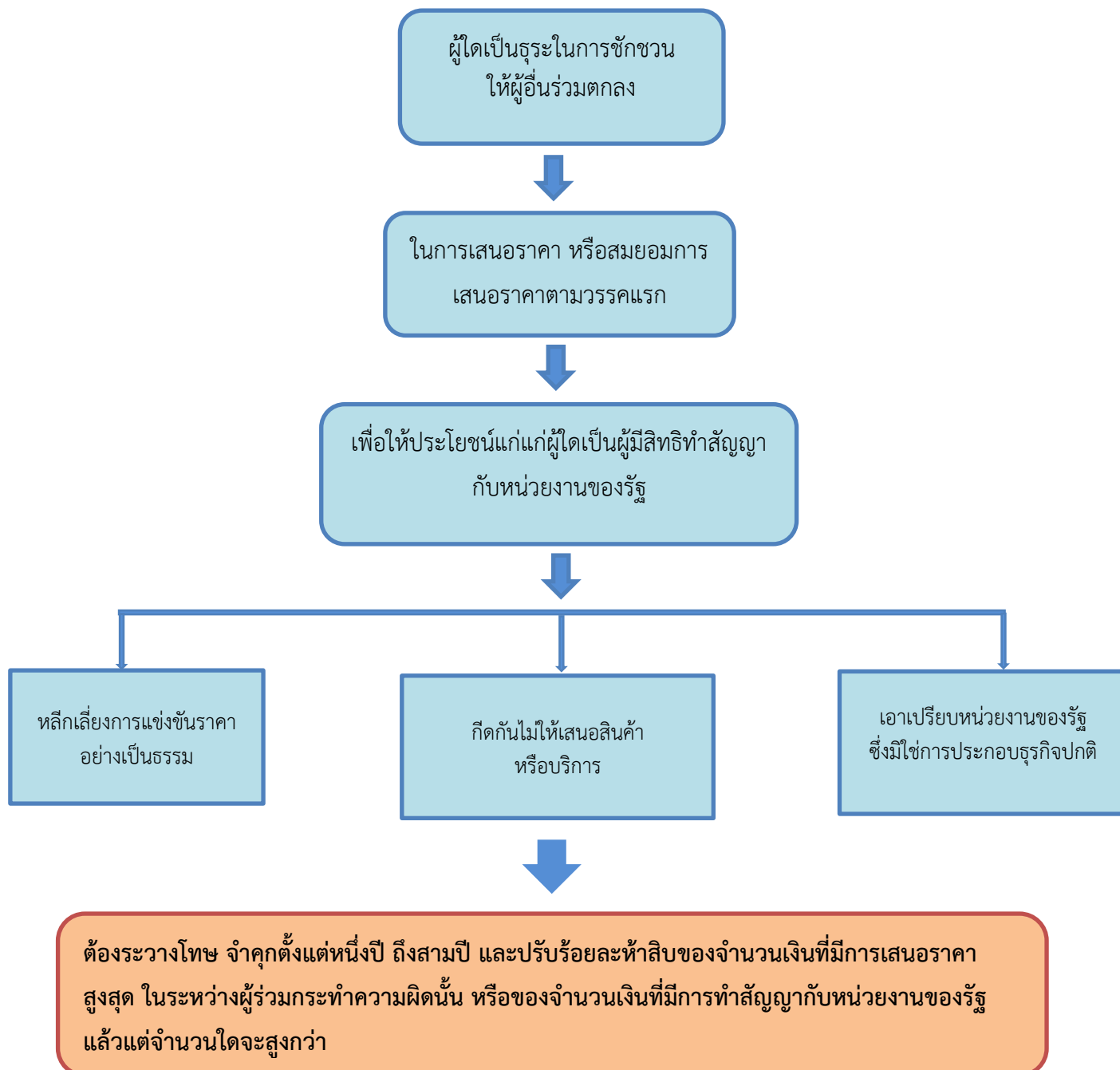
๒.๑.๑ ความผิดฐานตกลงร่วมกันในระหว่างผู้เข้าเสนอราคา (มาตรา ๔ วรรคหนึ่ง)

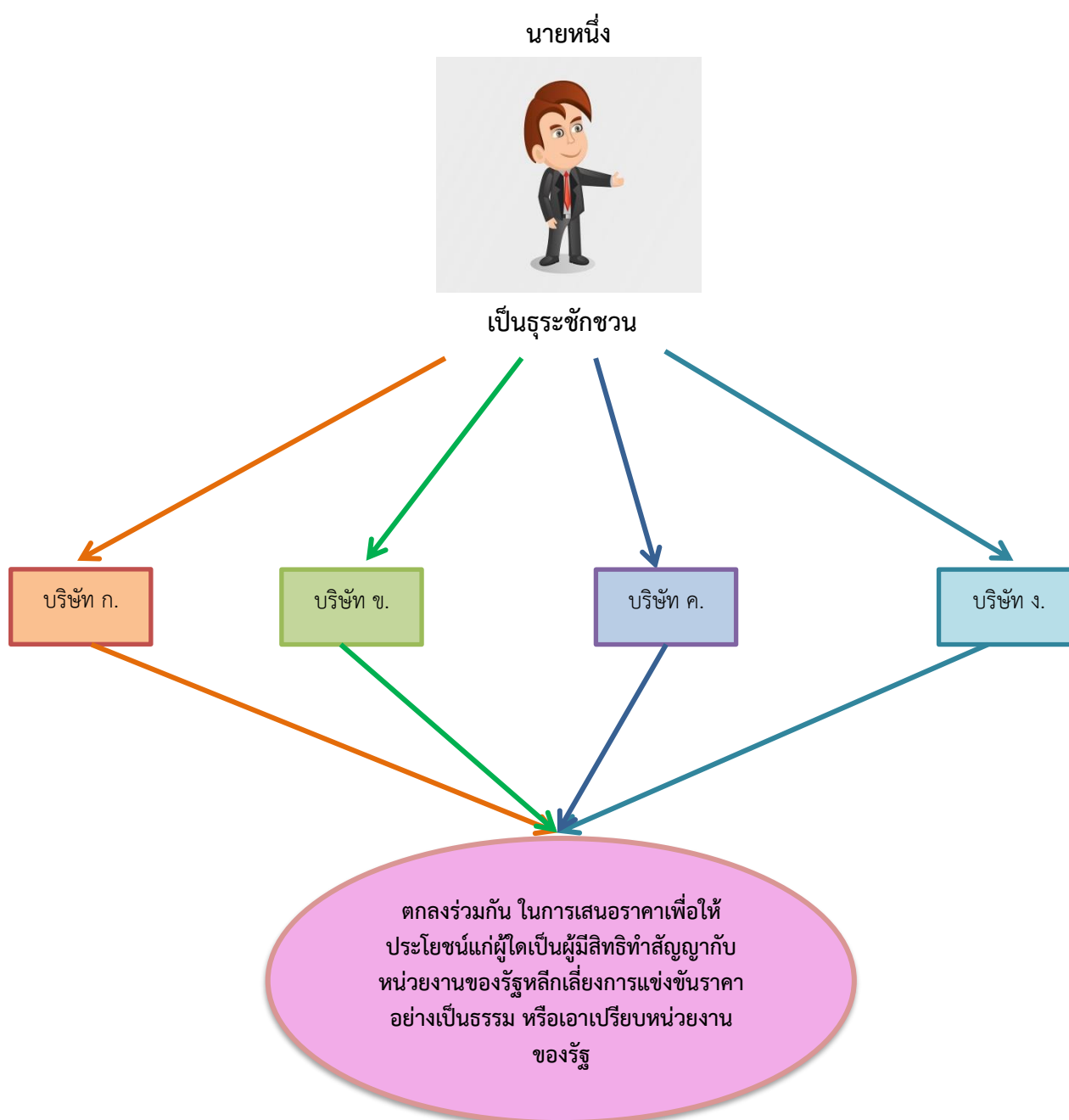
ตัวอย่าง เช่น หน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง ได้ประกวดราคาก่อสร้างอาคาร ในการประมูลงานก่อสร้างดังกล่าวนั้น ปรากฏว่ามีผู้รับเหมาก่อสร้างจำนวน ๔ ราย ได้แก่ บริษัท ก. บริษัท ข. บริษัท ค. และบริษัท ง. ปรากฏว่าในการเสนอราคาดังกล่าว บริษัททั้งสี่ซึ่งเป็นผู้เสนอราคา ได้ตกลงร่วมกันให้บริษัทใดบริษัทหนึ่งเป็นผู้เสนอราคาต่ำสุด และได้งานไป ซึ่งการตกลงร่วมกันเสนอราคาดังกล่าว เป็นการหลีกเลี่ยงการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม ทำให้การแข่งขันราคาดังกล่าว ไม่ได้เป็นในวิถีทางการแข่งขันอย่างแท้จริง ส่งผลให้รัฐเสียประโยชน์ การกระทำของบริษัททั้งสี่ดังกล่าว จึงมีความผิดฐานตกลงร่วมกันในระหว่างผู้เข้าเสนอราคา ตามมาตรา ๔ ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่หนึ่งปี ถึงสามปี และปรับร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินที่มีการเสนอราคาสูงสุดในระหว่างผู้ร่วมกระทำความผิดนั้น หรือของจำนวนเงินที่มีการทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐ แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

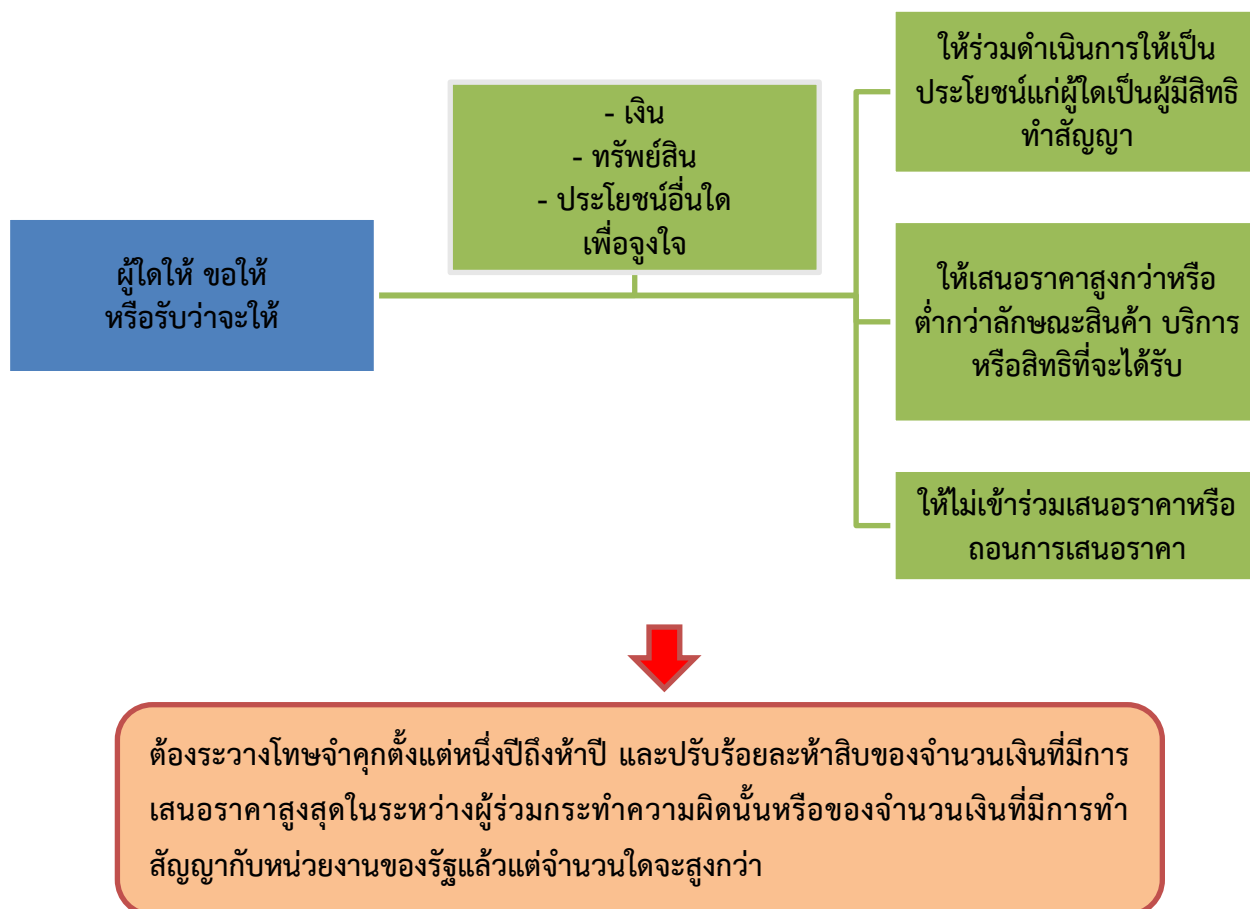
ความผิดฐานเป็นธุระในการชักชวนให้ผู้อื่นร่วมตกลง
ในการเสนอราคา (มาตรา ๔ วรรคสอง)

ตัวอย่าง เช่น หน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง ได้ประกวดราคาก่อสร้างอาคาร ในการประมูลงาน ก่อสร้างดังกล่าวนั้น ปรากฏว่ามีผู้รับเหมาก่อสร้างจำนวน ๔ ราย ได้แก่ บริษัท ก. บริษัท ข. บริษัท ค. และบริษัท ง. ปรากฏว่าในการเสนอราคาดังกล่าว นายหนึ่ง ชักชวนให้ผู้แทนบริษัททั้งสี่ซึ่งเป็นผู้เสนอราคา มาร่วมตกลงในการ เสนอราคาหรือสมยอมในการเสนอราคา เพื่อให้ผู้เสนอราคารายใดรายหนึ่งเป็นผู้เสนอราคาต่ำสุด และได้งานไป อันเป็นการหลีกเลี่ยงการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม ทำให้การแข่งขันราคาดังกล่าว ไม่ได้เป็นในวิธิต่างการแข่งขัน อย่างแท้จริง ส่งผลให้รัฐเสียประโยชน์ การกระทำของนายหนึ่งที่เป็นธุระในการชักชวนดังกล่าว จึงมีความผิด ฐานเป็นธุระในการชักชวนให้ผู้อื่นร่วมตกลงในการเสนอราคา ตามมาตรา ๔ วรรคสอง ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๓ ปี และปรับร้อยละ ๕๐ ของจำนวนเงินที่มีการเสนอราคาสูงสุดในระหว่างผู้ร่วมกระทำความผิดนั้น หรือของจำนวนเงินที่มีการทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐ แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

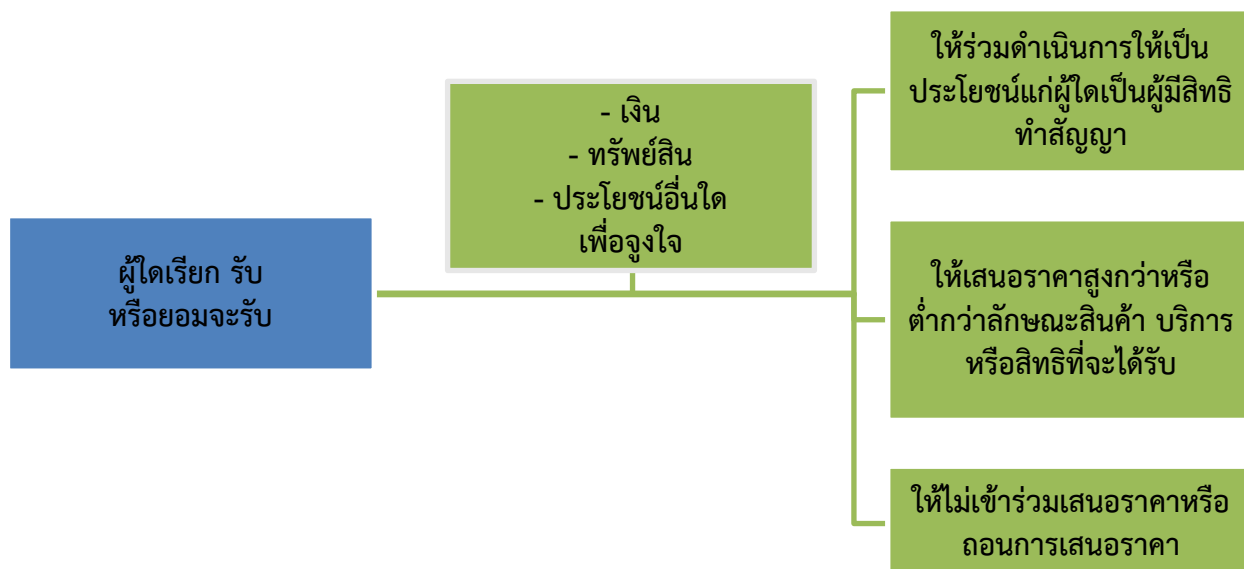

๒.๑.๒ ความผิดฐานให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้เงินหรือทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
เพื่อจูงใจให้ร่วมเสนอราคาโดยทุจริต (มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง)

ตัวอย่าง เช่น หน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง มีการประกาศประกวดราคาจ้างก่อสร้างอาคาร
งบประมาณ ๙,๐๐๐,๐๐๐ บาท มีผู้สนใจเข้าซื้อแบบประกวดราคา จำนวน ๑๐ ราย ปรากฏว่าก่อนวันยื่นซอง
ประกวดราคา ๑ วัน มีนาย ก. โทรศัพท์นัดหมายให้ผู้ซื้อแบบทั้ง ๑๐ ราย เพื่อเจรจาโดยไม่ให้เข้ายื่นซองเสนอราคา
หรือเข้าเสนอราคาตามที่นาย ก. ต้องการ โดยเสนอให้เงินเป็นค่าซื้อแบบแปลนและเงินค่าเสียเวลา จำนวน
๑๐,๐๐๐ บาท จนผู้ซื้อแบบแปลนยินยอมตามที่นาย ก. เสนอ และปรากฏว่าในการเสนอราคาดังกล่าวทำให้ หจก.
ข. ซึ่งนาย ก. เป็นผู้จัดการ เป็นผู้ชนะราคาในการประกวดราคาในครั้งดังกล่าว ดังนั้น การกระทำของนาย ก. และ
หจก. ข. ดังกล่าวจึงมีความผิดฐานให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้เงินหรือทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อจูงใจให้ร่วม
เสนอราคาโดยทุจริต ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับร้อยละห้าสิบของ
จำนวนเงินที่มีการเสนอราคาสูงสุดในระหว่างผู้ร่วมกระทำความผิดนั้นหรือของจำนวนเงินที่มีการทำสัญญากับ
หน่วยงานของรัฐแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

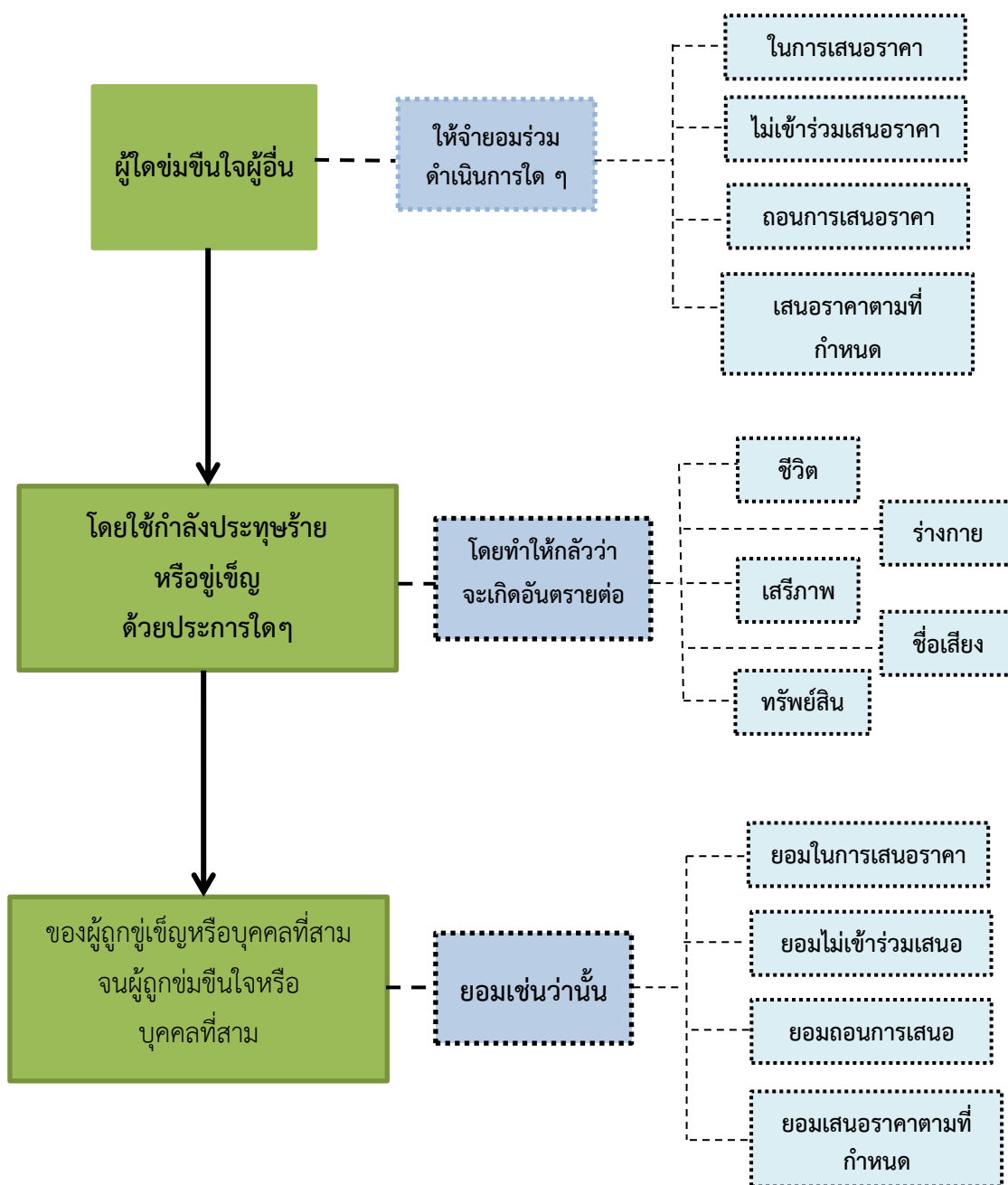
ความผิดฐานเรียก รับ หรือยอมจะรับเงินหรือทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
เพื่อจูงใจให้ร่วมเสนอราคาโดยทุจริต (มาตรา ๕ วรรคสอง)

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินที่มีการเสนอ
ราคาสูงสุดในระหว่างผู้ร่วมกระทำความผิดนั้นหรือของจำนวนเงินที่มีการทำสัญญากับ
หน่วยงานของรัฐแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ตัวอย่าง เช่น หน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง มีการประกาศประกวดราคาจ้างก่อสร้างอาคาร
งบประมาณ ๙,๐๐๐,๐๐๐ บาท มีผู้สนใจเข้าซื้อแบบประกวดราคา จำนวน ๑๐ ราย ปรากฏว่าก่อนวันยื่นซอง
ประกวดราคา ๑ วัน มีนาย ก. กับพวกรวม ๙ ราย ซึ่งเป็นผู้สนใจเข้าซื้อแบบประกวดราคาดังกล่าวได้เรียก รับ
หรือยอมจะรับเงินหรือทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่น โดยเจรจาว่าหากให้เงินหรือทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่น
แก่นาย ก. กับพวกรวม ๙ ราย ตนกับพวกจะไม่เข้ายื่นซองเสนอราคาหรือเข้าเสนอราคาตามที่มีผู้สนใจเข้าซื้อแบบ
แปลนรายหนึ่งต้องการ ดังนั้นการกระทำของนาย ก. กับพวกรวม ๙ ราย ดังกล่าวจึงมีความผิดฐานเรียก รับ หรือ
ยอมจะรับเงินหรือทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อจูงใจให้ร่วมเสนอราคาโดยทุจริต ตามมาตรา ๕ วรรคสอง
ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินที่มีการเสนอราคาสูงสุดในระหว่าง
ผู้ร่วมกระทำความผิดนั้นหรือของจำนวนเงินที่มีการทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

๒.๑.๓ ความผิดฐานใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญให้ร่วมหรือไม่เข้าร่วมเสนาอราคา (มาตรา ๖)

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินที่มี การเสนาอราคาสูงสุดในระหว่างผู้ร่วมกระทำความผิดนั้นหรือของจำนวนเงินที่มี การทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ตัวอย่าง เช่น หน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง มีการประกาศประกวดราคาจ้างก่อสร้างอาคารงบประมาณ ๙,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปรากฏว่าในวันยื่นซองประกวดราคา มีนาย ก. กับพวก ช่มชู้ใจโดยพุดจาข่มขู่ และใช้กริยาอาการทำนองกีดกันไม่ให้บุคคลผู้ประสงค์จะยื่นซองประกวดราคาเข้ายื่นซองในการเสนอราคาดังกล่าว หากไม่ทำตามที่ข่มขู่ จะทำอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของผู้ถูกขู่ขู่ หรือบุคคลที่สาม จนผู้ถูกข่มขู่ยอมเช่นนั้น ดังนี้ การกระทำของนาย ก. กับพวกดังกล่าวจึงมีความผิดฐานใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่ขู่ไม่ให้ร่วมเสนอราคา ตามมาตรา ๖ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินที่มีการเสนอราคาสูงสุดในระหว่างผู้ร่วมกระทำความผิดนั้นหรือของจำนวนเงินที่มีการทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

นาย ก. กับพวก ช่มชู้ใจโดยพุดจาข่มขู่ และใช้กริยาอาการทำนองกีดกัน
ไม่ให้บุคคลผู้ประสงค์จะยื่นซองประกวดราคาเข้ายื่นซองในการเสนอราคาหากไม่ทำตามที่ข่มขู่
จะทำอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของผู้ถูกขู่ขู่ หรือบุคคลที่สาม

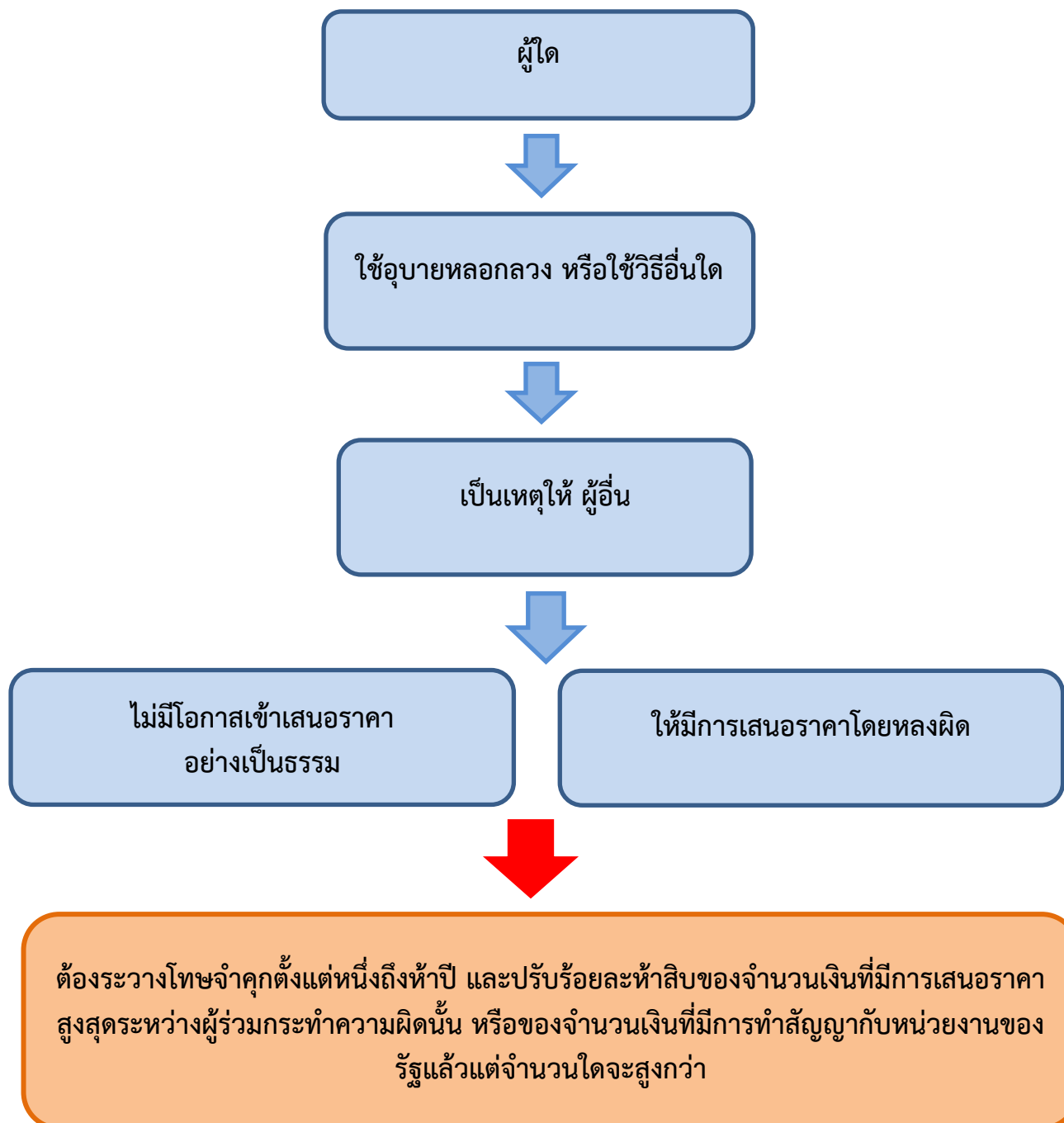

จนผู้ถูกข่มขู่ใจกลัวและยอมที่จะไม่เข้าเสนอราคาในครั้งดังกล่าว
ดังนี้ การกระทำของนาย ก. กับพวกดังกล่าวจึงมีความผิดฐานใช้กำลังประทุษร้าย
หรือขู่ขู่ไม่ให้ร่วมเสนอราคา ตามมาตรา ๖

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินที่มีการเสนอราคาสูงสุดใน
ระหว่างผู้ร่วมกระทำความผิดนั้นหรือของจำนวนเงินที่มีการทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐ
แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

๒.๑.๔ ความผิดฐานใช้อุบายหลอกลวงเพื่อมิให้ผู้อื่นเข้าเสนอราคาโดยผิดหลง (มาตรา ๗)

ส่วนใหญ่การกระทำความผิดตามมาตรา ๗ นี้ คือ การปกปิดประกาศการจัดจ้าง การไม่ส่งประกาศ เพื่อไม่ให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่มีใช้พรรคพวกของตนเองได้ทราบว่ามีการ ประมูลงาน

ตัวอย่าง เช่น หน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง มีการประกาศประกวดราคาโครงการจัดซื้อกล้อง CCTV

นาย ก. ต้องการให้พรรคพวกตนได้งานโครงการจัดซื้อกล้อง CCTV ในครั้งนี้

นาย ก. หลอกลวง นาย ข. (ตัวแทนบริษัท ข.) ว่าหน่วยงานของรัฐได้ยกเลิกการประกวดราคาในครั้งนี้ โดยมีการปลอมเอกสารการยกเลิกเพื่อให้นาย ข. หลงเชื่อ และทำการปกปิดประกาศประกวดราคาดังกล่าว

จนทำให้นาย ข. (ตัวแทนบริษัท ข.) หลงเชื่อและไม่ได้ยื่นซองเสนอราคาในโครงการดังกล่าว

ดังนั้น การกระทำของนาย ก. ดังกล่าวจึงมีความผิดฐานใช้อุบายหลอกลวง

เพื่อมิให้ผู้อื่นเข้าเสนอราคาโดยหลงผิด ตามมาตรา ๗

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินที่มีการเสนอราคาสูงสุด ในระหว่างผู้ร่วมกระทำความผิดนั้นหรือของจำนวนเงินที่มีการทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐแล้วแต่จำนวนใด จะสูงกว่า

๒.๑.๕ ความผิดฐานโดยทุจริตเสนอราคาที่สูงหรือต่ำเกินปกติจนไม่อาจปฏิบัติตามสัญญาได้ (มาตรา ๘)

ผู้ใดโดยทุจริตทำการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ

- รู้ว่าราคาที่เสนอนั้นต่ำมากเกินกว่าปกติ จนเห็นได้ชัดว่าไม่เป็นไปตามลักษณะสินค้าหรือบริการ หรือ
- เสนอผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐสูงกว่าความเป็นจริงตามสิทธิที่จะได้รับ

โดยมีวัตถุประสงค์เป็นการกีดกันการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรมและการกระทำเช่นนั้นเป็นเหตุให้ไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาได้

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี และปรับร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินที่มีการเสนอราคา หรือของจำนวนเงินที่มีการทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาได้ เป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐต้องรับภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ในการดำเนินการให้แล้วเสร็จตามวัตถุประสงค์ของสัญญาดังกล่าว ผู้กระทำผิดต้องชดเชยค่าใช้จ่ายให้แก่หน่วยงานของรัฐนั้นด้วย นอกจากนี้ในกรณีที่มีการนำคดีเข้าสู่การพิจารณาของศาล ก็อาจมีการร้องขอให้ศาลพิจารณากำหนดค่าใช้จ่าย ที่รัฐต้องรับภาระเพิ่มขึ้นได้

ตัวอย่าง เช่น

หน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง มีการประกาศประกวดราคาโครงการจัดซื้อคอมพิวเตอร์ ซึ่งในการจัดซื้อในครั้งนี้ หน่วยงานของรัฐ ได้กำหนดราคากลาง ๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท

นายหนึ่ง (ตัวแทนบริษัท ก.) ผู้มีอาชีพและวิชาชีพ
ในการประกอบกิจการเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

เสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ ต่ำกว่าราคากลางมากเกินไปจนกว่าปกติ
จนเห็นได้ชัดเจนว่าไม่เป็นไปตามลักษณะสินค้าหรือบริการ

หรือ

เสนอผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐ
สูงกว่าความเป็นจริงตามสิทธิที่จะได้รับ

โดยมีวัตถุประสงค์เป็นการกีดกันการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม
(เช่น ทำให้ผู้เสนอราคารายอื่นที่ประสงค์จะทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐเสียโอกาสในการเข้าทำสัญญา
ในครั้งนั้น)

(ต่อ)

จนเป็นเหตุให้ไม่สามารถปฏิบัติให้ถูกต้องตามสัญญาได้

ดังนี้ การกระทำของนายหนึ่ง (ตัวแทนบริษัท ก.) และบริษัท ก. ดังกล่าว จึงมีความผิดฐานโดยทุจริต
เสนอราคาที่สูงหรือต่ำเกินไปจนไม่อาจปฏิบัติตามสัญญาได้ ตามมาตรา ๘

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี และปรับร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินที่มีการเสนอราคา หรือของ
จำนวนเงินที่มีการทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

๒.๑.๖ บทสันนิษฐานความผิดของนิติบุคคลหรือตัวแทนนิติบุคคลในการกระทำความผิดในการเสนอราคา (มาตรา ๙)

มาตรา ๙ (ยกเลิก) ในกรณีที่การกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นไปเพื่อประโยชน์ของนิติบุคคลใด ให้ถือว่าหุ้นส่วนผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการดำเนินงานในกิจการของนิติบุคคลนั้น หรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลเรื่องนั้น เป็นตัวการร่วมในการกระทำความผิดด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นในการกระทำความผิดนั้น

มาตรา ๙ (ใช้บังคับมิได้)

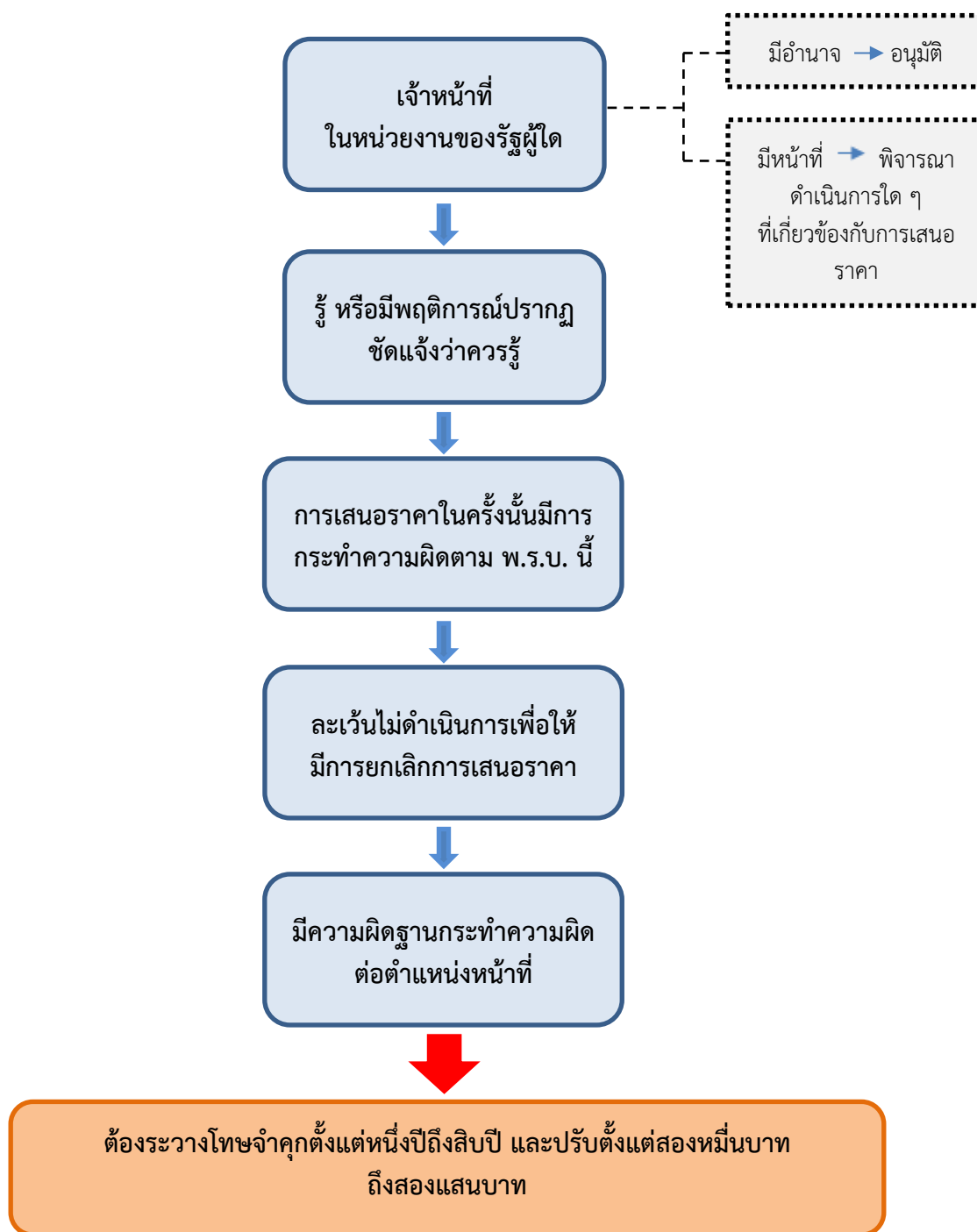
คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๙ วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔

ในประเด็นความรับผิดของผู้แทนนิติบุคคล แม้บทบัญญัติมาตรา ๙ จะถูกยกเลิกไปแล้ว แต่ไม่ได้หมายความว่า “**ผู้แทนนิติบุคคล** ไม่ต้องได้รับโทษใด ๆ ที่ได้กระทำลง” ดังนั้น หากปรากฏพยานหลักฐานพิสูจน์นำสืบได้ว่า กรรมการผู้จัดการ หุ้นส่วนผู้จัดการ ผู้แทนนิติบุคคล หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการของนิติบุคคลนั้น ได้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งในฐานะผู้แทนนิติบุคคล และเป็นไปเพื่อนิติบุคคลนั้น โดยเป็นผู้ลงมือกระทำและสมรู้ร่วมคิดหรือได้กระทำเสียเอง บุคคลดังกล่าวย่อมต้องร่วมรับผิดชอบ

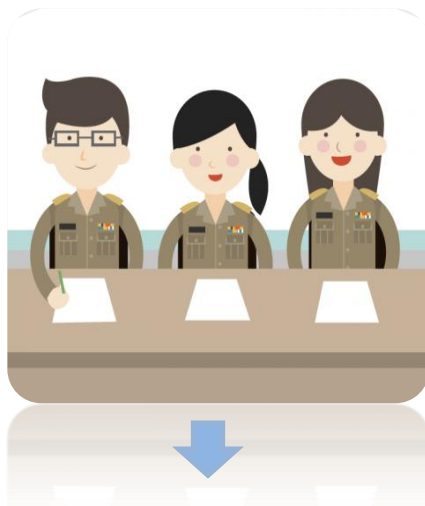
๒.๒ ความผิดอาญาที่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐเป็นผู้กระทำ

๒.๒.๑ ความผิดฐานเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐละเว้นไม่ดำเนินการให้มีการยกเลิกการเสนอราคาที่ฝ่าฝืนกฎหมาย (มาตรา ๑๐)

ตัวอย่างเช่น

เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ

มีอำนาจหรือหน้าที่ในการอนุมัติ การพิจารณา หรือการดำเนินการใด ๆ
ที่เกี่ยวข้องกับการเสนอราคาครั้งใด

รู้หรือมีพฤติการณ์ปรากฏแจ้งชัดว่าควรรู้ว่าการเสนอราคาในครั้งนั้น
มีการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ.นี้ (เช่น รู้ว่า บริษัท ก. บริษัท ข. บริษัท ค. ผู้เสนอราคากลางร่วมกันให้
บริษัท ก. เป็นผู้ชนะในการเสนอราคาในครั้งนั้น)

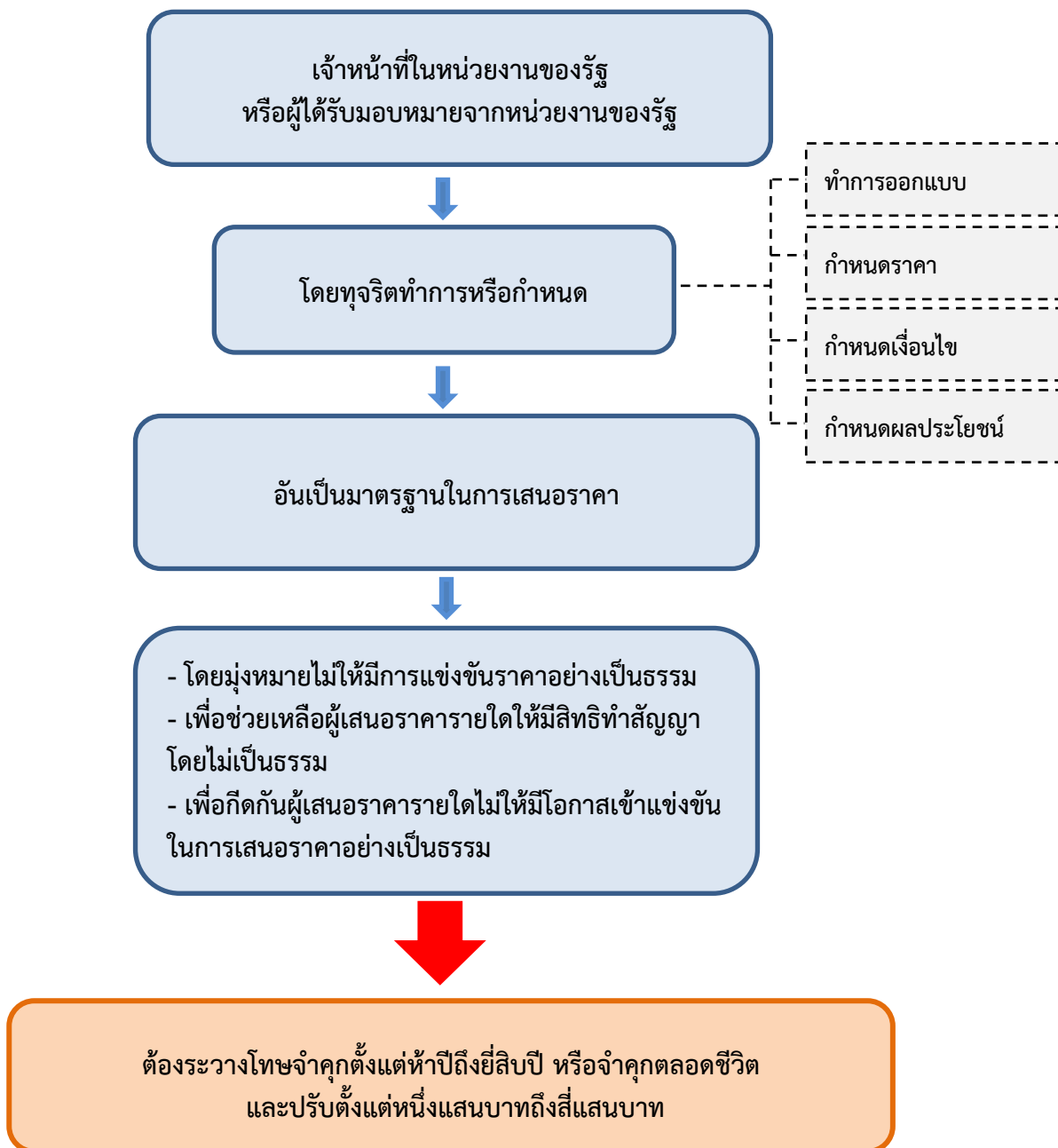

เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจดังกล่าว
ละเว้นไม่ดำเนินการเพื่อให้มีการยกเลิกการดำเนินการเกี่ยวกับการเสนอราคาในครั้งนั้น

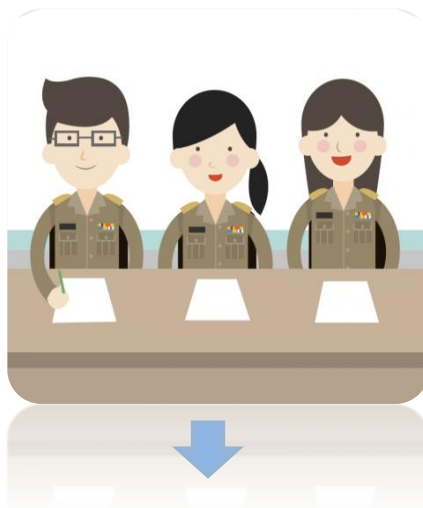
มีความผิดฐานกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ
ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

๒.๒.๒ ความผิดอาญาฐานเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ
กระทำการเอื้อประโยชน์ต่อการกระทำผิด (มาตรา ๑๑)

ตัวอย่างเช่น

เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ

ซึ่งมีอำนาจหรือหน้าที่ในการการออกแบบ กำหนดราคา กำหนดเงื่อนไข
หรือกำหนดผลประโยชน์ตอบแทน

โดยทุจริตแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น
(เช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐติดต่อกับบริษัท ก. โดยมีการเรียกรับผลประโยชน์โดยกำหนดแบบ
กำหนดราคา กำหนดเงื่อนไขเพื่อให้ บริษัท ก. ซึ่งเป็นบริษัทเดียวที่สามารถเสนอราคาได้
จนบริษัท ก. ได้ทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐนั้น)

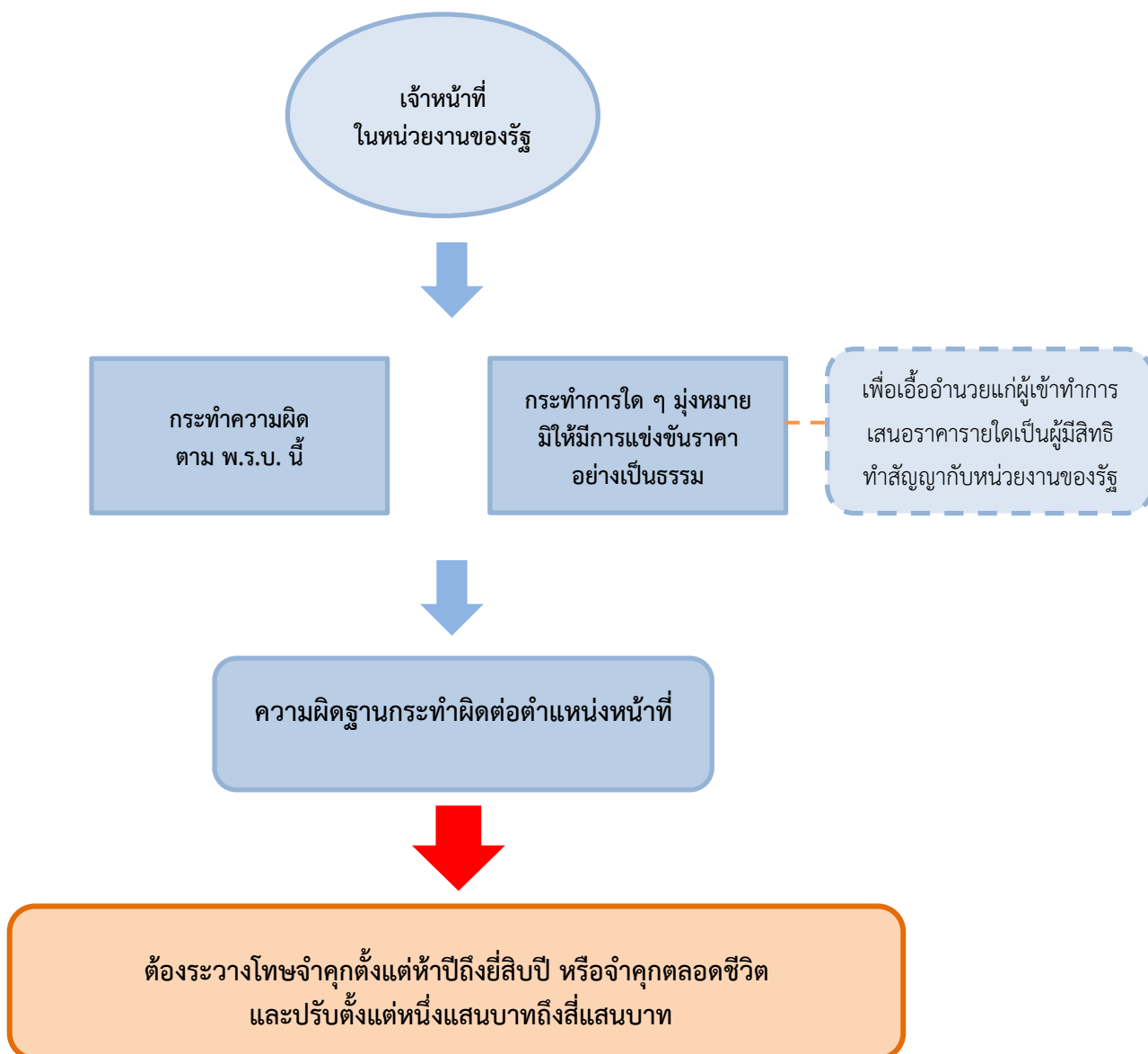

เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐดังกล่าว
มีความผิดอาญาฐานเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ
กระทำการเอื้อประโยชน์ต่อการกระทำผิด

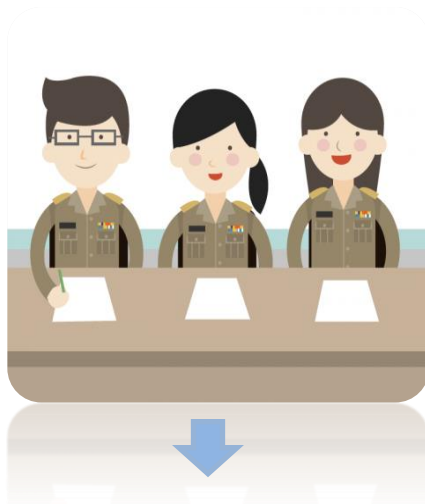

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต
และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

๒.๒.๓ ความผิดอาญาฐานเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐกระทำความผิดเอง
หรือกระทำการใด ๆ โดยมุ่งหมายมิให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม (มาตรา ๑๒)

ตัวอย่าง
เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ

กระทำความตามพระราชบัญญัตินี้ (เช่น ร่วมกันตกลงในการเสนอราคา มาตรา ๔ , ให้ ขอให้หรือรับว่า จะให้ และ เรียก รับหรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อประโยชน์ในการเสนอราคา มาตรา ๕ , ช่มชื่นใจผู้อื่นในการเสนอราคา มาตรา ๖ , ใช้อุบายหลอกลวงผู้อื่นในการเสนอราคา มาตรา ๗ , เสนอราคาต่ำมากเกินไปกว่าปกติ หรือเสนอผลประโยชน์ตอบแทนสูงเกินจริง มาตรา ๘ เป็นต้น)

โดยทุจริตแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น
(เช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐติดต่อกับบริษัท ก. โดยมีการเรียกรับผลประโยชน์โดยกำหนดแบบ กำหนดราคา กำหนดเงื่อนไขเพื่อให้ บริษัท ก. ซึ่งเป็นบริษัทเดียวที่สามารถเสนอราคาได้ จนบริษัท ก. ได้ทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐนั้น)

หรือ

กระทำการใด ๆ มุ่งหมายมิให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม

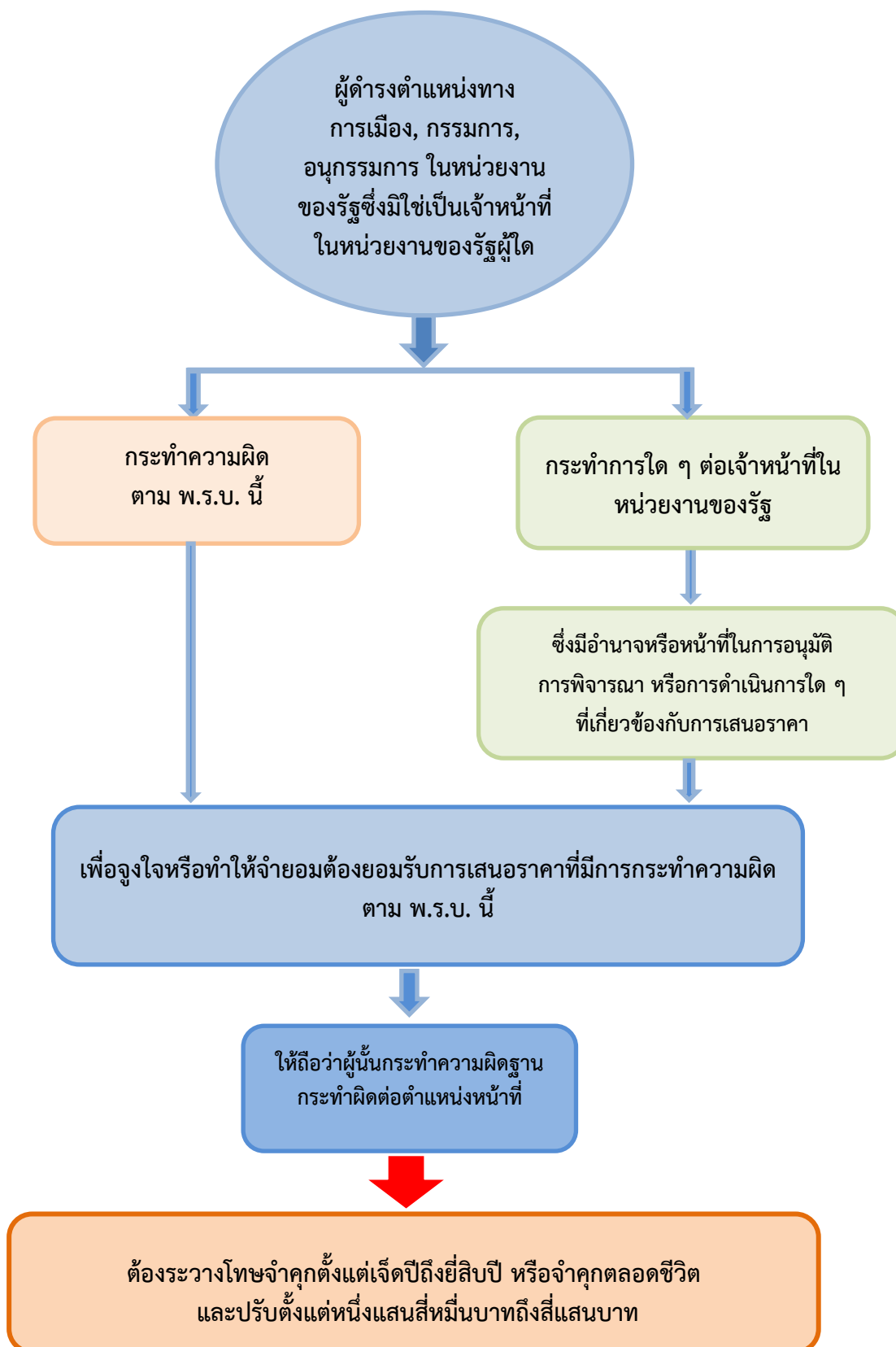

เพื่อเอื้ออำนวยแก่ผู้เข้าทำการเสนอการรายใดเป็นผู้มีสิทธิทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐ

เป็นความผิดตามมาตรา ๑๒ มีความผิดฐานกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่
ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิตและปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

๒.๓ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกระทำความผิด (มาตรา ๑๓)

ตัวอย่าง

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

กระทำความตามพระราชบัญญัตินี้ (เช่น ร่วมกันตกลงในการเสนอราคา มาตรา ๔ , ให้ ขอให้หรือรับว่าจะให้ และเรียก รับหรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อประโยชน์ในการเสนอราคา มาตรา ๕ , ข่มขืนใจผู้อื่นในการเสนอราคา มาตรา ๖ , ใช้อุบายหลอกลวงผู้อื่นในการเสนอราคา มาตรา ๗ , เสนอราคาต่ำมากเกินไปกว่าปกติหรือเสนอผลประโยชน์ตอบแทนสูงเกินจริง มาตรา ๘ เป็นต้น)

หรือ

กระทำการใด ๆ ต่อเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐซึ่งมีอำนาจหรือหน้าที่ในการอนุมัติ การพิจารณา หรือการดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเสนอราคา (เช่น บังคับให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ กำหนดแบบ กำหนดราคา กำหนดเงื่อนไขเพื่อให้พรรคพวกของตน ได้ทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐนั้น)

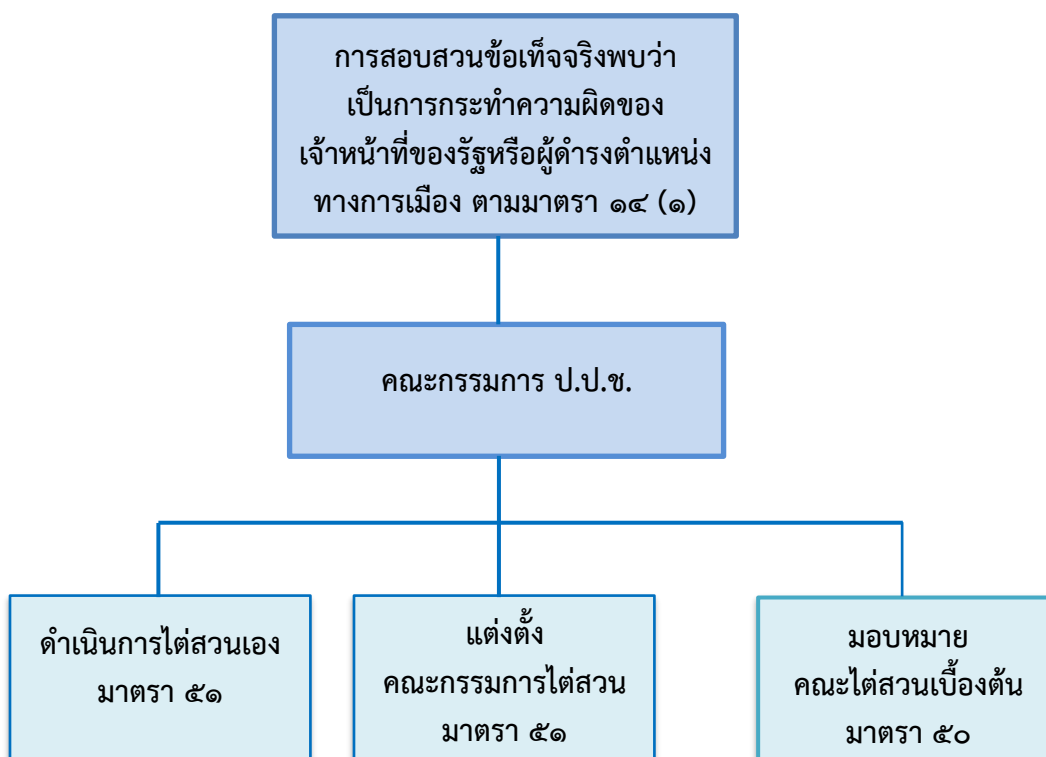

เพื่อจูงใจหรือทำให้จำยอมต้องยอมรับการเสนอราคา
ที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ ๓
อำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดี
ตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับ
การเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ

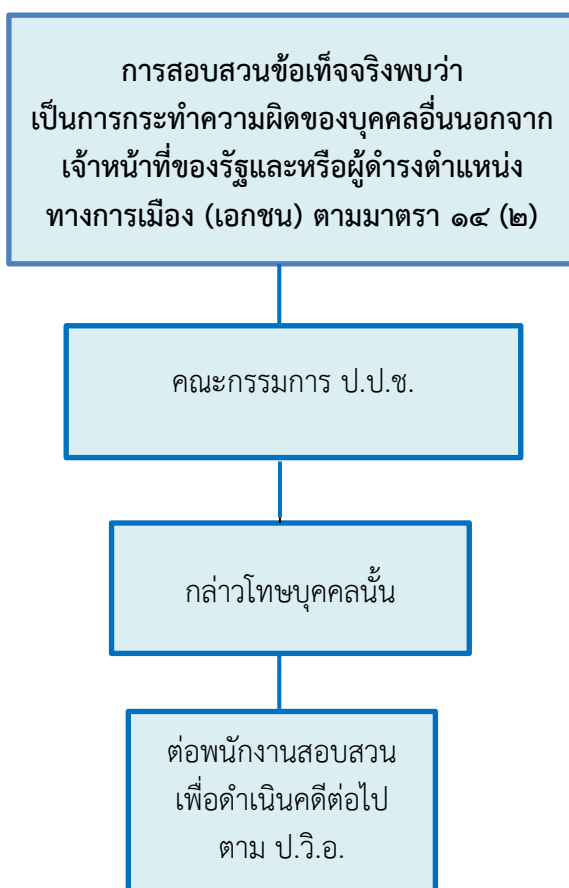
๓.๑ การดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ

ในกรณีที่การสอบสวนข้อเท็จจริงพบว่าเป็นการกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการกับผู้ขึ้นตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตามมาตรา ๑๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจไต่สวนเอง หรือแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวน หรือมอบหมายให้คณะไต่สวนเบื้องต้น ตามมาตรา ๕๐ หรือมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

๓.๒ การดำเนินคดีกับเอกชน

ในกรณีการสอบสวนข้อเท็จจริงพบว่าเป็นการกระทำความผิดของบุคคลอื่นนอกจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามมาตรา ๑๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการกล่าวโทษบุคคลนั้นต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีต่อไป ในการสอบสวนให้พนักงานสอบสวนถือรายงานการสอบสวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลัก

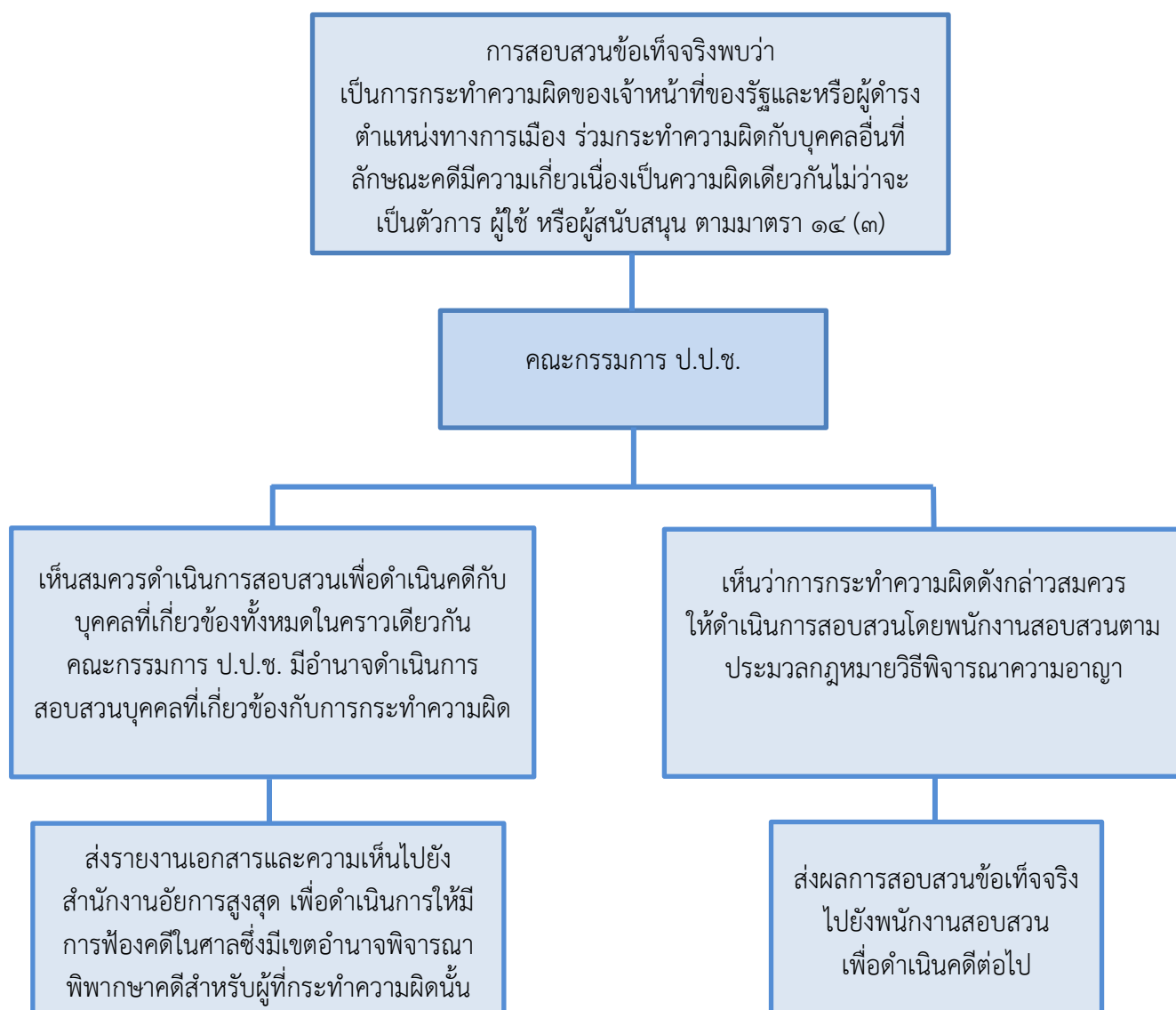

๓.๓ การดำเนินคดีในกรณีที่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐร่วมกระทำความผิดกับเอกชน

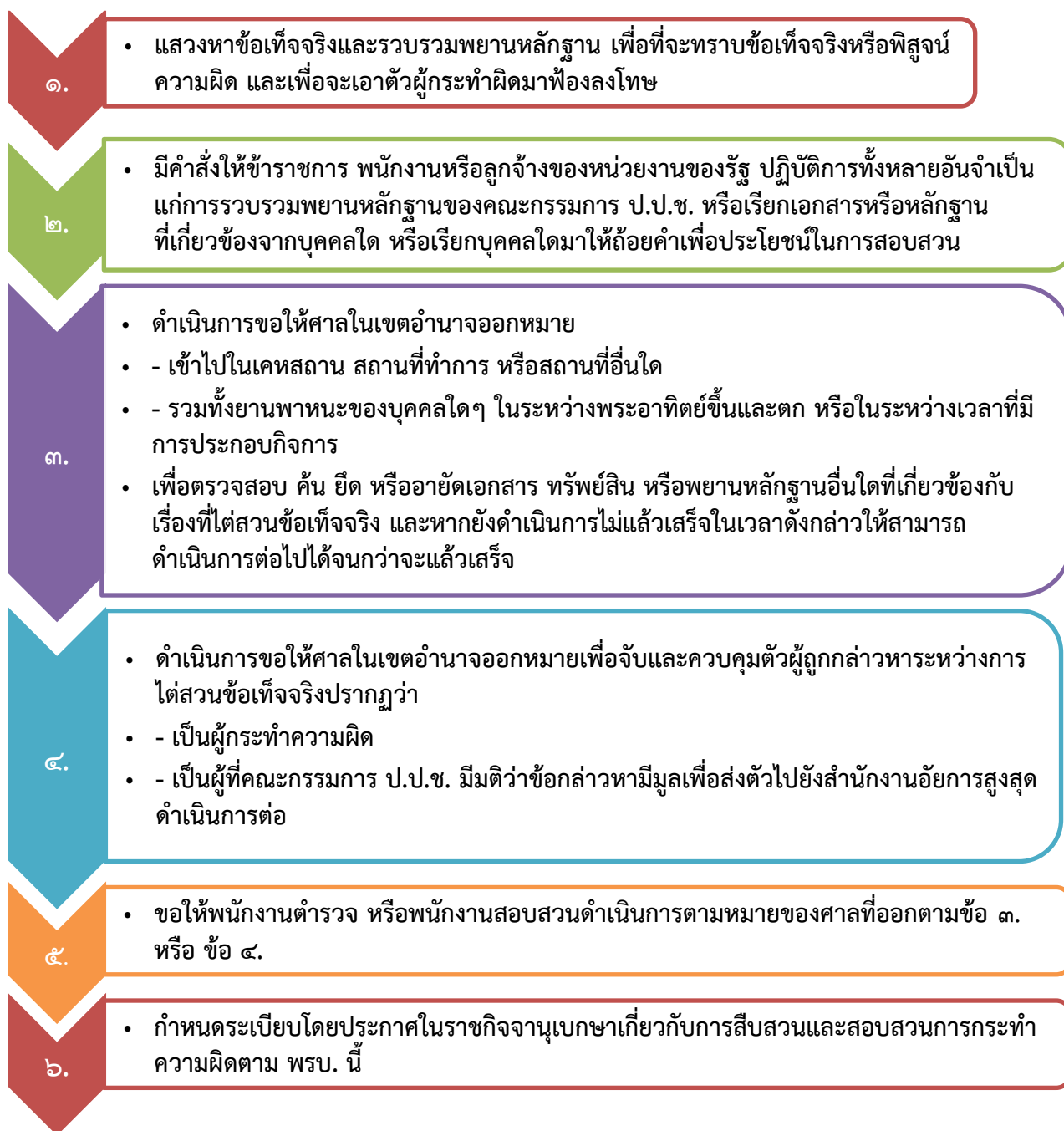
ในกรณีที่การสอบสวนข้อเท็จจริงพบว่าเป็นการกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ร่วมกระทำความผิดกับบุคคลอื่นที่ลักษณะคดีมีความเกี่ยวเนื่องเป็นความผิดเดียวกันไม่ว่าจะเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๔ (๓) กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการได้ ๒ วิธี ดังนี้

วิธีแรก ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการสอบสวนเพื่อดำเนินคดีกับบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในคราวเดียวกัน คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการสอบสวนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด และเมื่อดำเนินการเสร็จให้ส่งรายงานเอกสารและความเห็นไปยังสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการให้มีการฟ้องคดีในศาลซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีสำหรับผู้ที่กระทำความผิดนั้น

วิธีที่สอง ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการกระทำความผิดดังกล่าวสมควรให้ดำเนินการสอบสวนโดยพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งผลการสอบสวนข้อเท็จจริงไปยังพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินคดีต่อไป

๓.๔ อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการสอบสวนเพื่อดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิด

ส่วนที่ ๔

ช่องทางการร้องเรียนเพื่อดำเนินคดี
กับผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิด
เกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ

ช่องทางการร้องเรียนเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด ตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ

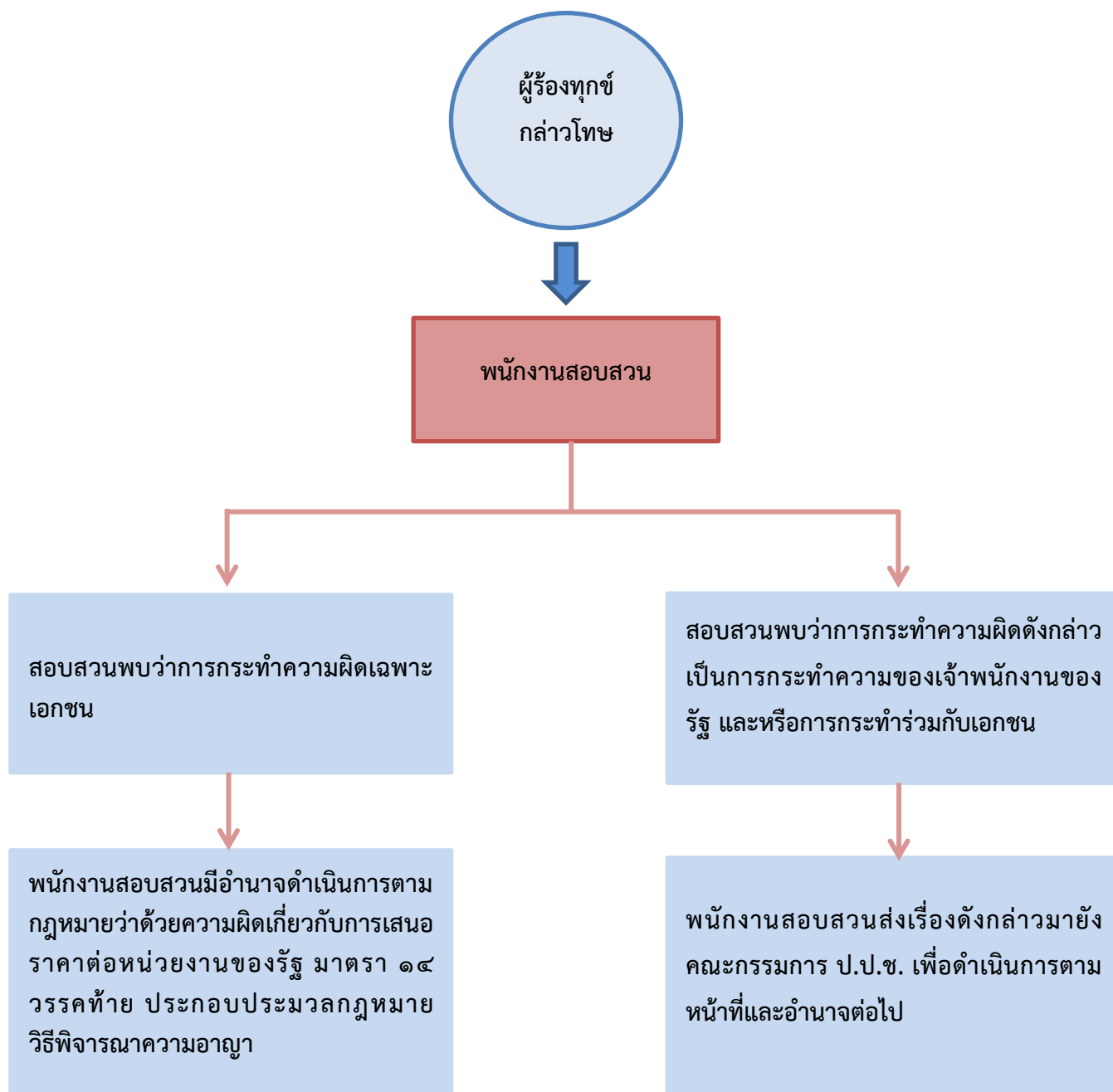
๔.๑ ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน

บุคคลใดซึ่งอาจเป็นผู้กล่าวหา ผู้เสียหาย ผู้ทำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำหรือผู้แจ้งเบาะแสหรือข้อมูล สามารถร้องทุกข์ กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนในท้องที่ที่พบเห็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ กรณีดังกล่าวพนักงานสอบสวนจะดำเนินการ ดังนี้

๔.๑.๑ ในกรณีที่พนักงานสอบสวนได้ดำเนินการสอบสวนแล้ว พบว่าการกระทำความผิดเฉพาะเอกชน พนักงานสอบสวนมีอำนาจดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ มาตรา ๑๔ วรรคท้าย ประกอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๔.๑.๒ กรณีที่พนักงานสอบสวนได้ดำเนินการสอบสวนแล้ว พบว่าการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นการกระทำความผิดของเจ้าพนักงานของรัฐ และหรือการกระทำร่วมกับเอกชน พนักงานสอบสวนจะส่งเรื่องดังกล่าวมายังคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

การร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน

๔.๒ ร้องเรียนมายังสำนักงาน ป.ป.ช.

บุคคลใดซึ่งอาจเป็นผู้กล่าวหา ผู้เสียหาย ผู้ทำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำหรือผู้แจ้งเบาะแสหรือข้อมูล สามารถร้องเรียนมายังสำนักงาน ป.ป.ช. ตามช่องทาง ดังต่อไปนี้

๔.๒.๑ ร้องเรียนเป็นหนังสือ

ผู้กล่าวหา ผู้เสียหาย ผู้ทำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำหรือผู้แจ้งเบาะแสหรือข้อมูล สามารถร้องเรียนโดยทำเป็นหนังสือ ซึ่งอาจส่งมาทางไปรษณีย์หรือยื่นโดยตรงกับพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยทำหนังสือถึง "เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช." หรือ "เลขที่ ๓๖๑ ถนนนนทบุรี ตำบลท่าทราย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐ หรือ ตู้ ปณ. ๑๐๐ เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐" โดยมีรายละเอียดการร้องเรียน ดังนี้

- ๑) ชื่อ - สกุล ที่อยู่ และ หมายเลขโทรศัพท์ของผู้กล่าวหา
- ๒) ชื่อ - สกุล ตำแหน่ง สังกัด ของผู้ถูกกล่าวหา
- ๓) ระบุข้อกล่าวหาการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ
- ๔) บรรยายพฤติการณ์การกระทำความผิด ดังนี้
 - ก. การกระทำความผิดเกิดขึ้นเมื่อใด
 - ข. มีขั้นตอนหรือรายละเอียดการกระทำความผิดอย่างไร
 - ค. มีพยานบุคคลรู้เห็นเหตุการณ์ หรือไม่
 - ง. ในเรื่องนี้ได้ร้องเรียนต่อหน่วยงานใด หรือยื่นฟ้องต่อศาลใด เมื่อใด และผลเป็น ประการใด

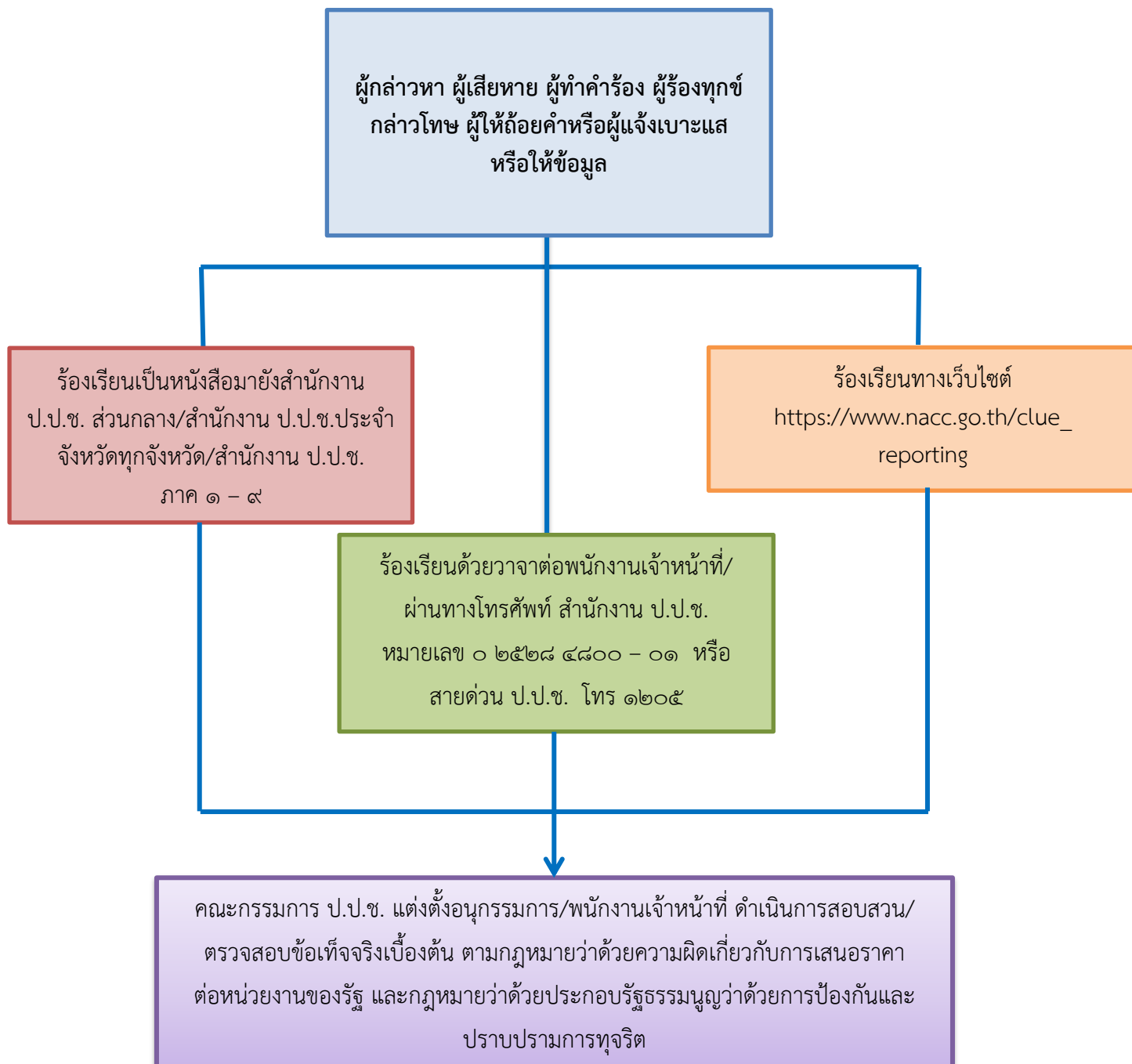
๔.๒.๒ ร้องเรียนทางเว็บไซต์

ผู้กล่าวหา ผู้เสียหาย ผู้ทำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำหรือผู้แจ้งเบาะแสหรือข้อมูล สามารถร้องเรียนทางเว็บไซต์ https://www.nacc.go.th/clue_reporting

๔.๒.๓ ร้องเรียนด้วยวาจาต่อพนักงานเจ้าหน้าที่/ผ่านทางโทรศัพท์ สำนักงาน ป.ป.ช.

ถ้าผู้กล่าวหา ผู้เสียหาย ผู้ทำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำหรือผู้แจ้งเบาะแสหรือข้อมูล ไม่สามารถร้องเรียนในช่องทางโดยทำเป็นหนังสือหรือทางเว็บไซต์ บุคคลดังกล่าวสามารถร้องเรียนด้วยวาจาต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ ซึ่งอาจร้องเรียนด้วยวาจาต่อพนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช.ส่วนกลาง/สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดทุกจังหวัด/สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๑ – ๙ /ผ่านทางโทรศัพท์ หมายเลข ๐ ๒๕๒๘ ๔๘๐๐ – ๐๑ /สายด่วน ป.ป.ช. โทร ๑๒๐๕ โดยพนักงานเจ้าหน้าที่จะทำการบันทึกคำกล่าวหาไว้เป็นพยานหลักฐาน

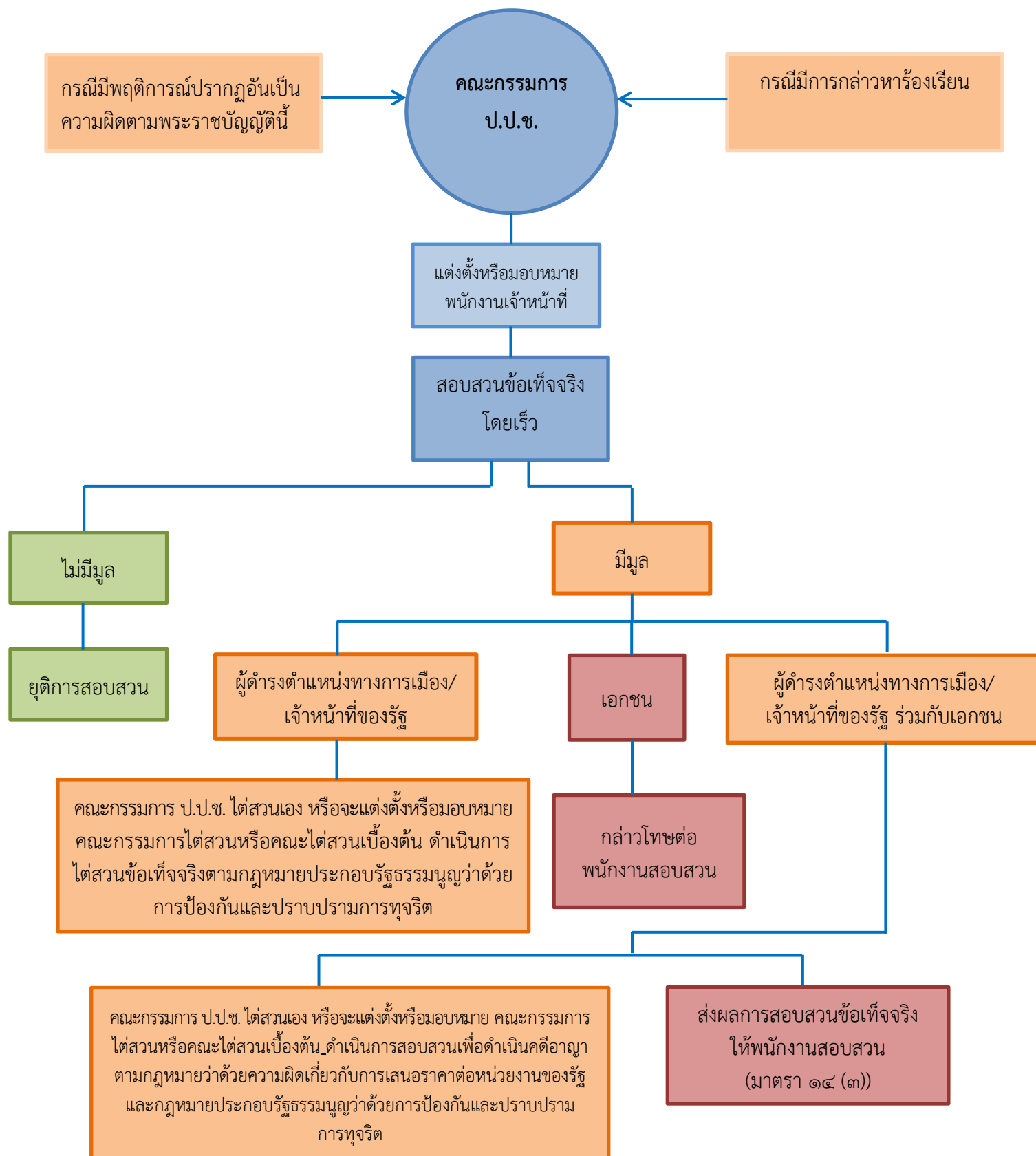
ช่องทางการร้องเรียนมายังสำนักงาน ป.ป.ช.

ส่วนที่ ๕

แผนภาพโดยรวมของกระบวนการดำเนินคดี
ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคา
ต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒

แผนภาพกระบวนการดำเนินคดี

ภาคผนวก

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ

พ.ศ. ๒๕๕๒

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ

พ.ศ. ๒๕๕๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๒

เป็นปีที่ ๕๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา
ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“การเสนอราคา” หมายความว่า การยื่นข้อเสนอเพื่อเป็นผู้มีสิทธิทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐอันเกี่ยวกับการซื้อ การจ้าง การแลกเปลี่ยน การเช่า การจำหน่ายทรัพย์สิน การได้รับสัมปทาน หรือการได้รับสิทธิใดๆ

หน้า ๗๑

เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๑๒๐ ก ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือหน่วยงานอื่นใดที่ดำเนินการของรัฐตามกฎหมายและได้รับเงินอุดหนุนหรือเงินหรือทรัพย์สินลงทุนจากรัฐ

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รัฐมนตรี
- (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๔) สมาชิกวุฒิสภา
- (๕) ข้าราชการการเมืองอื่นนอกจาก (๑) และ (๒) ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง

การเมือง

- (๖) ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา
- (๗) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น

“คณะกรรมการ ป.ป.ช.” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

มาตรา ๔ ผู้ใดตกลงร่วมกันในการเสนอราคา เพื่อวัตถุประสงค์ที่จะให้ประโยชน์แก่ผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้มีสิทธิทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐ โดยหลีกเลี่ยงการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม หรือโดยการกีดกันมิให้มีการเสนอสินค้าหรือบริการอื่นต่อหน่วยงานของรัฐ หรือโดยการเอาเปรียบแก่หน่วยงานของรัฐ อันมิใช่เป็นไปในทางการประกอบธุรกิจปกติ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี และปรับร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินที่มีการเสนอราคาสูงสุดในระหว่างผู้ร่วมกระทำความผิดนั้น หรือของจำนวนเงินที่มีการทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ผู้ใดเป็นธุระในการชักชวนให้ผู้อื่นร่วมตกลงกันในการกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ผู้นั้นต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๕ ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้เงินหรือทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้อื่นเพื่อประโยชน์ในการเสนอราคา โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะจงใจให้ผู้นั้นร่วมดำเนินการใดๆ อันเป็นการให้ประโยชน์แก่ผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้มีสิทธิทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐ หรือเพื่อจงใจให้ผู้นั้นทำการเสนอราคาสูงหรือต่ำจนเห็นได้ชัดว่าไม่เป็นไปตามลักษณะสินค้า บริการ หรือสิทธิที่จะได้รับ หรือเพื่อจงใจให้ผู้นั้นไม่เข้าร่วมในการเสนอราคาหรือถอนการเสนอราคา ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินที่มีการเสนอราคาสูงสุดในระหว่างผู้ร่วมกระทำความผิดนั้น หรือของจำนวนเงินที่มีการทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

หน้า ๗๒

เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๑๒๐ ก ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงินหรือทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อกระทำการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นผู้ร่วมกระทำความผิดด้วย

มาตรา ๖ ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่นให้จำยอมร่วมดำเนินการใดๆ ในการเสนอราคาหรือไม่เข้าร่วมในการเสนอราคา หรือถอนการเสนอราคา หรือต้องทำการเสนอราคาตามที่กำหนด โดยใช้กำลัง ประทุษร้ายหรือขู่เข็ญด้วยประการใดๆ ให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของผู้ถูกขู่เข็ญหรือบุคคลที่สาม จนผู้ถูกข่มขืนใจยอมเช่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินที่มีการเสนอราคาสูงสุดในระหว่างผู้ร่วมกระทำความผิดนั้น หรือของจำนวนเงินที่มีการทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

มาตรา ๗ ผู้ใดใช้อุบายหลอกลวงหรือกระทำการโดยวิธีอื่นใดเป็นเหตุให้ผู้อื่นไม่มีโอกาส เข้าทำการเสนอราคาอย่างเป็นธรรมหรือให้มีการเสนอราคาโดยหลงผิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปี ถึงห้าปี และปรับร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินที่มีการเสนอราคาสูงสุดระหว่างผู้ร่วมกระทำความผิดนั้น หรือของจำนวนเงินที่มีการทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

มาตรา ๘ ผู้ใดโดยทุจริตทำการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐโดยรู้ว่าราคาที่เสนอนั้น ต่ำมากเกินกว่าปกติจนเห็นได้ชัดว่าไม่เป็นไปตามลักษณะสินค้าหรือบริการ หรือเสนอผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐสูงกว่าความเป็นจริงตามสิทธิที่จะได้รับ โดยมีวัตถุประสงค์เป็นการ กีดกันการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรมและการกระทำเช่นนั้น เป็นเหตุให้ไม่สามารถปฏิบัติให้ถูกต้อง ตามสัญญาได้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี และปรับร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินที่มีการ เสนอราคา หรือของจำนวนเงินที่มีการทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติให้ถูกต้องตามสัญญาได้ตามวรรคหนึ่ง เป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐ ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในการดำเนินการให้แล้วเสร็จตามวัตถุประสงค์ของสัญญาดังกล่าว ผู้กระทำความผิดต้องชดเชยค่าใช้จ่ายให้แก่หน่วยงานของรัฐนั้นด้วย

ในการพิจารณาตีความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ ถ้ามีการร้องขอ ให้ศาล พิจารณากำหนดค่าใช้จ่ายที่รัฐต้องรับภาระเพิ่มขึ้นให้แก่หน่วยงานของรัฐตามวรรคสองด้วย

มาตรา ๙ ในกรณีที่การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นไปเพื่อประโยชน์ของ นิติบุคคลใด ให้ถือว่าหุ้นส่วนผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการดำเนินงาน ในกิจการของนิติบุคคลนั้น หรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลในเรื่องนั้น เป็นตัวการร่วม ในการกระทำความผิดด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นในการกระทำความผิดนั้น

มาตรา ๑๐ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐผู้ใดซึ่งมีอำนาจหรือหน้าที่ในการอนุมัติ การพิจารณา หรือการดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเสนอราคาครั้งใด รัฐหรือมีพฤติการณ์ปรากฏแจ้งชัดว่าควรรู้ว่าการเสนอราคาในครั้งนั้นมีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ละเว้นไม่ดำเนินการเพื่อให้มีการยกเลิกการดำเนินการเกี่ยวกับการเสนอราคาในครั้งนั้น มีความผิดฐานกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

มาตรา ๑๑ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐผู้ใด หรือผู้ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานของรัฐผู้ใด โดยทุจริตทำการออกแบบ กำหนดราคา กำหนดเงื่อนไข หรือกำหนดผลประโยชน์ตอบแทน อันเป็นมาตรฐานในการเสนอราคาโดยมุ่งหมายมิให้มีการแข่งขันในการเสนอราคาอย่างเป็นธรรม หรือเพื่อช่วยเหลือให้ผู้เสนอการรายใดได้มีสิทธิเข้าทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐโดยไม่เป็นธรรม หรือเพื่อกีดกันผู้เสนอการรายใดมิให้มีโอกาสเข้าแข่งขันในการเสนอราคาอย่างเป็นธรรม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

มาตรา ๑๒ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกระทำการใดๆ โดยมุ่งหมายมิให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม เพื่อเอื้ออำนวยแก่ผู้เข้าทำการเสนอการรายใดให้เป็นผู้มีสิทธิทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐ มีความผิดฐานกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

มาตรา ๑๓ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือกรรมการหรืออนุกรรมการในหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีใช่เป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐผู้ใด กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกระทำการใดๆ ต่อเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐซึ่งมีอำนาจหรือหน้าที่ในการอนุมัติ การพิจารณา หรือการดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเสนอราคาเพื่อจงใจหรือทำให้จำยอมต้องยอมรับการเสนอราคาที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดฐานกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่เป็นความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่มีพฤติการณ์ปรากฏแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือมีการกล่าวหาร้องเรียนว่าการดำเนินการซื้อ การจ้าง การแลกเปลี่ยน การเช่า การจำหน่ายทรัพย์สิน การได้รับสัมปทาน หรือการได้รับสิทธิใดๆ ของหน่วยงานของรัฐครั้งใดมีการกระทำอันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำการสอบสวนข้อเท็จจริงโดยเร็ว และถ้าเห็นว่ามีมูลให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการกับผู้ขึ้นตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๒) ในกรณีที่บุคคลอื่นนอกจากบุคคลตาม (๑) ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการกล่าวโทษบุคคลนั้นต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีต่อไป ในการดำเนินการของพนักงานสอบสวน ให้ถือรายงานการสอบสวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลัก

(๓) ในกรณีที่การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตาม (๑) และบุคคลอื่นที่ลักษณะคดีมีความเกี่ยวเนื่องเป็นความผิดเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการสอบสวนเพื่อดำเนินคดีกับบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในคราวเดียวกัน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการสอบสวนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด และเมื่อดำเนินการเสร็จให้ส่งรายงานเอกสารและความเห็นไปยังสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินการให้มีการฟ้องคดีในศาลซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีสำหรับผู้กระทำความผิดนั้น โดยให้ถือว่ารายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการกระทำความผิดดังกล่าวสมควรให้ดำเนินการสอบสวนโดยพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งผลการสอบสวนข้อเท็จจริงไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อเป็นผู้ดำเนินคดีต่อไป

การดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เป็นการตัดสิทธิผู้เสียหายหรือหน่วยงานของรัฐที่เสียหายจากการกระทำความผิดในการเสนอราคา ในการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๕ ในการสอบสวนเพื่อดำเนินคดีอาญาแก่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิด และเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ

(๒) มีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ ปฏิบัติการทั้งหลาย อันจำเป็นแก่การรวบรวมพยานหลักฐานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำเพื่อประโยชน์ในการสอบสวน

หน้า ๗๕

เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๑๒๐ ก ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

(๓) ดำเนินการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมายเพื่อเข้าไปในเคหสถาน สถานที่ทำการ หรือสถานที่อื่นใด รวมทั้งยานพาหนะของบุคคลใดๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาที่มีการประกอบกิจการเพื่อตรวจสอบ ค้น ยึด หรืออายัด เอกสาร ทรัพย์สิน หรือ พยานหลักฐานอื่นใดซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ไต่สวนข้อเท็จจริง และหากยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จในเวลา ดังกล่าวให้สามารถดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะแล้วเสร็จ

(๔) ดำเนินการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมายเพื่อให้มีการจับและควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริงปรากฏว่าเป็นผู้กระทำความผิดหรือเป็นผู้ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติว่าชอกล่าวหาเป็นมูล เพื่อส่งตัวไปยังสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินการต่อไป

(๕) ขอให้เจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานสอบสวนดำเนินการตามหมายของศาลที่ออก ตาม (๓) หรือ (๔)

(๖) กำหนดระเบียบโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาเกี่ยวกับการสืบสวนและสอบสวนการกระทำ ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และการประสานงานในการดำเนินคดีระหว่างคณะกรรมการ ป.ป.ช. พนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการ

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ประธานกรรมการและกรรมการ ป.ป.ช. เป็น พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ และมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และเพื่อประโยชน์ในการสอบสวนให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจ แต่งตั้งอนุกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ให้อนุกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงานการสอบสวนให้สำนักงานอัยการสูงสุดดำเนินคดีต่อไป การดำเนินการเกี่ยวกับการสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา ให้ถือว่าบทบัญญัติที่กำหนดเป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

มาตรา ๑๖ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

หน้า ๗๖

เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๑๒๐ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในการจัดหาสินค้าและบริการไม่ว่าด้วยวิธีการจัดซื้อหรือการจัดจ้างหรือวิธีอื่นใดของหน่วยงานของรัฐทุกแห่งนั้นเป็นการดำเนินการโดยใช้เงินงบประมาณเงินกู้เงินช่วยเหลือ หรือรายได้ของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นเงินของแผ่นดิน รวมทั้งการที่รัฐให้สิทธิในการดำเนินกิจการบางอย่างโดยการให้สัมปทานอนุญาตหรือกรณีอื่นใดในลักษณะเดียวกันก็เป็นการดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ อันเป็นกิจการของรัฐ ฉะนั้น การจัดหาสินค้าและบริการรวมทั้งการให้สิทธิดังกล่าว จึงต้องกระทำอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม และมีการแข่งขันกันอย่างเสรีเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่รัฐ แต่เนื่องจากการดำเนินการที่ผ่านมามีการกระทำในลักษณะการสมยอมในการเสนอราคาและมีพฤติการณ์ต่างๆ อันทำให้มิได้มีการแข่งขันกันเสนอประโยชน์สูงสุดให้แก่หน่วยงานของรัฐอย่างแท้จริงและเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติ นอกจากนั้น ในบางกรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐก็มีส่วนร่วมหรือมีส่วนสนับสนุนในการทำความคิด หรือละเว้นไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ อันมีผลทำให้ปัญหาในเรื่องนี้ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น จึงสมควรกำหนดให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดเพื่อเป็นการปราบปรามการกระทำในลักษณะดังกล่าว รวมทั้งกำหนดลักษณะความผิดและกลไกในการดำเนินการเอาผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้การปราบปรามดังกล่าวมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ คำอธิบายนี้มีขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเข้าใจสาระสำคัญของกฎหมายเท่านั้น ส่วนการจะปฏิบัติตามกฎหมายให้เป็นไปอย่างถูกต้องนั้น ประชาชนจะต้องศึกษา ทำความเข้าใจ ตรวจสอบ และยึดถือตัวบทกฎหมายเป็นสำคัญ

สำนักกฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

๓๖๑ ถนนนนทบุรี ตำบลท่าทราย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

โทร ๐๒-๕๒๘-๕๘๐๐ ต่อ ๔๙๒๕

 www.nacc.go.th